TRST, petek
3. aprila 1959
Leto XV. - Št. 80 (4234)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 . Gorica 33-82
Abb. postale I gr.

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Zasedanje sveta ministrov NATO v Washingtonu

Eisenhower poudarja pripravljenost na pogajanja s SZ hkrati pa tudi poziva na krepitev vojaške moči NATO

Spaak nasprotuje «odmiku», Luns pa pravi, da je to «komunistična iznajdba» - Nizozemski zunanji minister je pozval na večjo vskladitev zunanje politike članic in zahteval večje razumevanje za Evropo

WASHINGTON, 2. — Danes je bila otvoritvena seja sveta NATO, na kateri so v okviru proslave desetletnice te organizacije govorili predsednik Eisenhower, glavni tajnik NATO Spaak, pomočnik ameriškega državnega tajnika Christian Herter ter nizozemski zunanji minister in častni predsednik svet NATO Joseph Luns.

Predsednik Eisenhower je med drugim izjavil: «Pustili bomo vedno odprta vrata za poštene razgovore tudi s tistimi, ki verujejo v nadvlado sveta. Naše vlade vodijo stalno in skoraj vsak dan razgovore in pogajanja s Sovjetsko zvezo.

Uporabljamo normalne diplomatske poti posebnih odborov, organov Združenih narodov in v nekaterih priložnostih sestanke odgovornih političnih voditeljev. Ne bomo zanemarili nobene metode, ki bi nudila možnosti za konstruktivne rezultate. Nadaljevali bomo te razgovore in ta pogajanja. Še dalje bomo dajali konkretne in realistične predloge za razorožitev, za pravično rešitev nemškega vprašanja, za evropsko varnost in za sodelovanje, kar se tiče kozmičnega prostora, katerega raziskovanje se sedaj začenja.»

Takoj nato pa je Eisenhower pripomnil: «Medtem moramo biti pripravljeni, da v prihodnjih letih živimo v svetu, v katerem bodo napetost in spori med svobodnimi državami in sovjetskimi voditelji vsakodnevne izkušnje. Zato je potrebna enotnost, ki je življenjski element NATO. Na ta način nameravamo graditi pot, ki nas bo vodila k trajnemu miru in splošni pravičnosti. Graditev te poti bo terjala pogum, ki je potreben, da ostanemo odločni spričo nevarnosti in groženj.»

Zatem je Eisenhower pozval na krepitev kolektivne moči NATO in na vztrajnost, s katero bo potrebno «raziskati vse poti, ki nudijo razumno upanje, da pride do pravične rešitve nerešenih vprašanj med Vzhodom in Zahodom.»

V prvem delu svojega govora je Eisenhower dal kratek pregled dosedanjega dela NATO ter je poudarjal «solidarnost in življenjskost atlantskega zavezništva». «Od ustanovitve NATO, je dejal, ni komunizem v Evropi napredoval niti politično niti vojaško.» Pripomnil je, da vojaški napori, ki so terjali gospodarske žrtve, niso ovirali gospodarskega razvoja držav članic, in da se je kljub temu povečala proizvodnja, trgovina in se dvignila življenjska raven držav NATO ter da sta se vojaška in gospodarska moč razvijali skladno in vzporedno.

Glavni tajnik NATO Henry Spaak je pozval Zahod, naj poveča svoje skupne obrambne napore», naj «okrepi politično solidarnost» in naj «razširi sodelovanje na vsa področja, kjer je skupna korist v nevarnosti».

Spaak je dejal: «S tem, da nasprotuje berlinskemu statutu in postavlja znane pogoje glede Nemčije, začenja Moskva igro, katere končna stava je sam obstoj našega političnega in vojaškega ustroja v Evropi. Zato moramo še odločneje pospešiti naše skupne obrambne napore, okrepiti politično solidarnost, razširiti naše sodelovanje na vsa področja, kjer je skupni interes v nevarnosti.»

«Ta odločenost, je nadaljeval tajnik, da branimo naše položaje in naše pravice, pa se ne sme spraviti z vidika potrebe, da iščemo pozitivne rešitve za vprašanja in ne smemo pozabiti, da so pogajanja sredstvo, ki je potrebno, da se to doseže. Zato je za nas potrebno, da se stalno trudimo, da bomo objektivni in razumevajoči. Iskati moramo častne kompromise. To je pravi način, da ostanemo zvesti duhu zavezništva in velikim načelom naše civilizacije.»

«Dosedanji skupni napori so v desetih letih že temeljito spremenili značaj atlantskega zavezništva. Iz navadne obrambne pogodbe je polagoma postalo središče združevanja, kjer se 15 držav trudi, da skupno branijo svoje temeljne interese. V svetu, polnem strahu in nereda, je to zavezništvo bistveni činitelj ravnotežja in miru.»

Sinoči je imel Spaak tiskovno konferenco. Izjavil je, da bodo med sedanjim zasedanjem NATO proučevali predvsem vprašanje Berlina in Nemčije. Pripomnil je, da čeprav ne bo vojne zaradi Berlina, ne sme Zahod «dovoliti diplomatskega poraza, ki bi lahko pomenil začetek razkroja atlantskega zavezništva in bi bil prvi znak dekadence Zahoda». Dodal je, da je položaj resen, da pa zahodni zavezniki «ne smejo izzivalno ravnati». Poudarjal je zatem, da se ne sme zapustiti zahodni položaj v Berlinu, in je izrekel upanje, da se bo napredovalo v smeri razumnih rešitev. Vendar je dodal: «Ne verjamem, da bodo sklepi tega tedna odločilni.»

Zatem se je Spaak izrekel proti uporabljanju izraza «odmika» in je dodal, da je ta izraz preveč povezan s političnimi koncepcijami, in da bi morali rajši govoriti o morebitni «ponovni razporeditvi» sil.

Spaak je nato izjavil, da se morajo zahodne države držati naslednjih političnih navodil: na eni strani ne smejo sprejeti nevtralizacije Nemčije, na drugi strani pa ne smejo storiti nič takega, kar bi pomenilo odhod ameriških, kanadskih in britanskih čet z evropske celine. «Če se strinjamo v tem, je dodal, prav gotovo lahko razpravljamo o možnosti nekaterih vojaških odločitev.»

Zatem je Spaak poudaril naslednje: 1. Ni mu nič znanega o morebitnem predlogu za revizijo atlantskega pakta. Vendar pa je poudaril, da pogoji v l. 1959 niso več enaki pogojem v letu 1949, ter je pripomnil, da bi vsaka sprememba pogodbe narekovala soglasnost držav podpisnic. 2. Obrambni aparat Zahoda je za sedaj zadosten, da se odvzame pogum za napad in za obrambo pred morebitnim napadom. 3. NATO ni uresničila vsega, kar bi lahko storila na gospodarskem področju, zlasti v okviru gospodarske borbe med zahodnimi in vzhodnimi državami v nezadostno razvitih deželah.

Na koncu je Spaak še izjavil, da bi vsak vojaški incident v Berlinu povzročiti izvajanje določb pogodbe NATO, in je zanikal obstoj krize v NATO ter je izrekel prepričanje, da bo Zahod enotno nastopil pri pogajanjih s Sovjetsko zvezo.

Nizozemski zunanji minister Luns je v svojem govoru kritiziral vse načrte o odmiku, češ da so vsi «komunistične iznajdbe», ter je pozval na večjo vskladitev zunanje politike držav članic. «Ko se obračamo na naše javno mnenje, je med drugim izjavil Luns, moramo poudariti, da desfatizem ni mogel nikoli ohraniti miru in da so načrti o odmiku povečini komunistične stvaritve, spočete zato, da se nevtralizira Nemčija, da bo Zahodna Evropa brez obrambe in da se vsili umik zavezniških čet z evropske celine. Z drugimi besedami njih smoter je odvzeti Evropi in zavezništvu glavna oporišča miru.»

Kar se tiče rezultatov za vsklajevanje «naše zunanje politike, ni bilo še zadoščeno potrebam», je dodal Luns, ki je pripomnil, da atlantsko zavezništvo «se ne sme omejiti na področje NATO, pač pa mora najti svoj izraz pri reševanju vprašanj, ki nastajajo na drugih delih sveta».

«Čeprav v celoti razumemo posebno odgovornost, ki jo imajo nekateri od naših družabnikov zaradi moči njihovega položaja, smo narodi onstran Atlantika mnenja, da bi morali biti deležni večjega razumevanja in opore pri naših naporih za rešitev naših evropskih vprašanj.»

Zatem je Luns izjavil, da so «odnosi med Azijo in Afriko na eni strani ter atlantskim svetom na drugi strani ena ranljivih strani svobodnega sveta». «Zahod, je nadaljeval Luns, mora premagovati težave na teh kontinentih z enako enotnostjo, ki je odlikovala njegovo povojno politiko v Evropi.»

Prva tajna delovna seja se je začela ob 21.45 po srednjeevropskem času in je trajala do 23.30. Štirje zunanji ministri so poročali o svojih razgovorih za pripravo pogajanj s SZ o Nemčiji in Berlinu. Prihodnja seja bo jutri zjutraj.

Mendes France o Nemčiji

PARIZ, 2. — «Lahko se reče, da ni berlinskega vprašanja, pač pa nemško vprašanje», je izjavil na tiskovni konferenci Mendes France.

Pripomnil je, da je potrebno razširiti razgovore in ne jih omejiti samo na Berlin.

Mendes France je dalje izjavil: «Mislim, da bi se morale določbe, ki so potrebne za mednarodno pomirjenje in za zgraditev varnosti, izvajati ne v tej ali oni državi (kakor v načrtu Rapacki) pač pa — ker je smoter razredčiti področje, kjer se oba bloka stikata — na zemeljskem področju ali na več področjih ob črti, ki loči oba bloka».

«Če se sprejmejo ta načela, pridemo do misli o ustanovitvi pasov, ki bi bili simetrični na vzhodu in zahodu železne zavese in bi bili podvrženi vedno manjšim omejitvam, kakor bi se oddaljevali od črte, ki loči oba bloka.

«O širini posameznih pasov in o podrobnostih za razorožitev v vsakem od teh pasov bi se morali pogajati.

«V sistemu, ki ga predlagam, je izjavil dalje Mendes France, bi berlinska zadeva v veliki meri zgubila na vrednosti.

«Po prehodni dobi, v kateri bi se obdržalo sedanje stanje, bi lahko dopustili, da zahodne države odstopijo zvezni republiki dokončno odgovornost za varnost v zahodnem sektorju Berlina, medtem ko bi Sovjetska zveza prenesla na Vzhodno Nemčijo odgovornost za varnost v vzhodnem Berlinu. Vse pa pod mednarodnim nadzorstvom in jamstvom, ki bi ga izvajala Organizacija združenih narodov ali pa sedanje štiri zasedbene sile».

Kar se tiče prometa med Berlinom in Zahodom, pa naj bi se postavil pod nadzorstvo OZN.

—«»—

MADRID, 2. — Delegacija žen in mater političnih kaznjencev je izročila pravosodnemu ministrstvu resolucijo s 4.000 podpisi, ki zahteva, naj se razglasi amnestija za vse, ki so bili po drugi španski državljanski vojni obsojeni zaradi političnih prestopkov.

Hammarskjoeld o pogajanjih Vzhod - Zahod

NEW YORK, 2. — Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld je na svoji tiskovni konferenci izjavil, da «danes obstaja iskrena želja za temeljita pogajanja in želja, da se reši berlinsko vprašanje».

Dodal je, da so pogajanja, ki se bodo začela med štirimi zunanjimi ministri, koristna za OZN, naj zavzamejo kakršno koli obliko.

Glede svojih razgovorov s Hruščevom je Hammarskjoeld izjavil, da sta govorila o celi vrsti vprašanj, med katerimi o Berlinu, o razorožitvi, o komisiji za vesoljstvo itd.

V zvezi z uporom v Tibetu je Hammarskjoeld izjavil, da se zadeva lahko sproži pred OZN, toda ta organizacija bo zadevo težko obravnavala zaradi zapletenosti mednarodnega zakona. Pripomnil je, da mu o položaju v Tibetu ni nič znanega razen tega, kar je bral v tisku. «Vsaka država, ki je včlanjena v OZN, je dejal tajnik, lahko diskutira katero koli vprašanje v okviru OZN. Toda ko gre za zadevo, ki se tiče države, ki ni članica OZN, se lahko sklicuje na vsa zapletena vprašanja mednarodnega zakona, kakor je člen 27 listine. Ta člen prepoveduje vmešavanje v izključno notranje zadeve neke suverene države. Kitajska ima Tibet za sestavni del Kitajske.»

SZDL za Koper razpravlja o uvedbi dvojezičnih šol

V poštev pridejo občine Koper, Izola in Piran

LJUBLJANA, 2. — Današnja «Ljudska pravica» objavlja poročilo svojega dopisnika iz Kopra o prvem zasedanju novoizvoljenega okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva. Dopisnik poudarja, da je bil dobršen del razprave na zasedanju posvečen načrtu uvajanja dvojezičnega šolstva v občinah Koper, Piran in Izola. Spričo važnosti tega vprašanja navajamo v naslednjem zadevni del omenjenega poročila, v katerem je med drugim rečeno:

«Vseh štirinajst let skupnega življenja v novi Jugoslaviji priča med drugim, kako svobodno, kako enakopravno žive in se razvijajo ob matičnih jugoslovanskih narodih vse narodnostne manjšine. Razvijanje in poglabljanje socialističnih odnosov ustvarja pravilno in enakopravno sožitje delovnih ljudi ne glede na narodno pripadnost. Taki odnosi se razvijajo in oblikujejo v koprskem okraju tudi na obalnem področju, kjer živi italijanska narodnostna manjšina in kjer v zadnjih letih naglo se razvijajoči maloobmejni promet pred vsem svetom očitno priča, kako politika miroljubne aktivne koeksistence lahko gradi med sosednima narodoma dobre, prijateljske in ustvarjalne odnose.

V lastnih manjšinskih šolah in kulturno-prosvetnih ustanovah ima narodnostna manjšina vso možnost, da si ohrani svoj jezik, ga goji in se preko njega povezuje na kulturo svojega matičnega naroda. Vendar vsakdanja praksa kaže, da prav ta enostranost, ki nastaja zaradi manjšinskih enojezičnih šol, spravlja manjšino v slabši položaj, ker se v vsakdanjem življenju prav zaradi te enostranosti ne more vsestransko uveljavljati.

Iz tega, če se tako izrazimo, zaprtega kroga, vodi edino dvojezično šolstvo kot višja oblika, ki more na področju z narodnostno manjšino ustvariti pogoje, da se človek lahko vsestransko in povsod razvije in uveljavi. O tej neposredni življenjski problematiki so že pred nekaj leti razpravljali na okrajni konferenci v Portorožu. Zdaj pa smo v naši državi pred uvajanjem dvojezičnega šolstva na področjih, kjer žive narodnostne manjšine. V koprskem okraju prihajajo pri uvedbi dvojezičnega šolstva v poštev vse tri obalne komune, Koper, Izola in Piran, kjer je naseljena italijanska narodnostna manjšina.

Po pripravah sodeč bomo v treh obalnih komunah začeli uvajati dvojezično šolstvo že v prihodnjem šolskem letu. Podrobnosti o tem za zdaj še ni moč navajati, ker je treba šele pripraviti učni načrt ter določiti, kako bomo postopoma prehajali na dvojezično šolstvo, kje vse bo uvedeno razen v osnovnih šolah in podobno. To je vse stvar praktične izvedbe, stvar potreb in presoje. Otroci obeh narodnosti se bodo naučili obeh jezikov kot pogovornih jezikov in hkrati ohranili ter si vzgojili svoj materinski jezik, slovenski otroci slovenskega, italijanski pa italijanskega.

Kako dragocena pridobitev bo vse to za obmejno področje, ni treba posebej poudarjati. Pripomnimo naj samo še, da načrt o prehodu na dvojezično šolstvo hkrati določa, da sedanje manjšinsko šolstvo ostane in bo manjšinski narodnosti na voljo izbira, ali pojdejo njeni otroci v dvojezično ali izključno v manjšinsko šolo.»

—«»—

«Fond za odškodnino žrtvam motornih vozil»

RIM, 2. — Komisija za industrijo v poslanski zbornici bo jutri proučevala dva važna zakonska predloga. Prvi predlog, ki sta ga predložila poslanca Foderaro in Fanelli, predvideva ustanovitev «sklada za obvezno povračilo škode žrtvam motornih vozil v prometu». Namen tega sklada bi bil plačati odškodnino tistim osebam, ki so poškodovane po krivdi lastnika ali vozača motornih vozil, ki krožijo po cestah vse države, v primeru, da ostane krivec nepoznan, ali pa če je v celoti ali deloma insolventen in če ni zavarovan.

Drugi predlog zakona so predložili poslanci Angelino, Bardellini, Zappa, Ferri, Luzzatto, Savoldi in Passoni in določa obvezno zavarovanje motornih vozil za civilno odgovornost proti tretjim. Predlog zakona določa, da morajo biti obvezno zavarovana vsa motorna vozila, ki so v prometu, če motorji nimajo manj kakor 98 kub. cm in manj kakor 3 HP. Zavarovanje za civilno odgovornost bi se raztegnilo na vse osebe, ki se vozijo z vozilom, razen soproga ali soproge, staršev in otrok, bratov in sester, ki živijo skupno z lastnikom vozila in ki imajo z njim skupne interese.

Kakor poroča ANSA, bosta v omenjeni komisiji oba predloga koordinirana in združena v en sam tekst. Na podlagi tega se bo baje predlagalo, naj se vlada pooblasti, da v enem letu izda zakonski ukrep, s katerim določa tudi v Italiji obvezno zavarovanje vozil za civilno odgovornost proti tretjim.

—«»—

AMAN, 2. — Glavni štab jordanske vojske javlja, da je zaradi včerajšnjega ukaza o splošni mobilizaciji v Izraelu sprejel vse potrebne ukrepe, da zaščiti in zajamči varnost jordanskih meja.

Najbolj pereče vprašanje: zahteve državnih uslužbencev

Segni se danes sestane z zastopniki sindikatov CGIL, CISL, UIL in CISNAL

KPI in PSI zahtevata, naj vlada predloži sporazum o raketnih oporiščih parlamentu - Interpelacija socialista Vecchiettija

(Od našega dopisnika)

RIM, 2. — Predsednik vlade Segni bo posvetil danes morda največ časa perečemu vprašanju zahtev državnih nameščencev. Sprejel bo na razgovor predstavnike vseh štirih sindikatov, CGIL, CISL, UIL in CISNAL, v soboto pa bo imel razgovore s sindikalnimi predstavniki DIRSTAT in avtonomnih sindikatov. Danes pa je sprejel tajnika CISL Stortija prav tako v zvezi z zahtevami javnih nameščencev.

Tudi danes so se ponovile govorice, da bo vlada pretresala vsa vprašanja na svoji seji, ki bo prihodnji teden. Pred tem se bo moral seveda Segni sestati še z ministroma za finance in za zaklad. Hkrati pa bo vlada razpravljala tudi o zahtevah šolnikov, predvsem pa o kritju večjih izdatkov za zadovoljitev teh zahtev. V to svrho pripravljajo ministri zakonske načrte, ki jih bo vlada morda že prihodnji teden odobrila. Pri tem bo morala upoštevati opozorilno pismo predsednika republike, naj točno izvaja člen 81 ustave, ki zahteva, da mora biti vsak izdatek pokrit z dohodki, in sicer ne samo za eno leto, temveč tudi za vsa naslednja leta. Zaradi tega vlada ne bo mogla prihodnji teden sprejeti nikakršnih izrednih ali začasnih ukrepov glede kritja novih izdatkov. Tiskovna agencija «Italia», ki vse to poudarja, dodaja tudi, da se bo morala vlada izogniti vnašanju v proračun inflacionističnih postavk ter kljub temu pristaši na čim več zahtev državnih nameščencev. Prav zaradi tega se ne more reči, da bo že na prihodnji seji vlada dokončno snela z dnevnega reda to pereče vprašanje. Glede stališča vlade do gibljive lestvice se je danes — v nasprotju z včerajšnjimi govoricami — zvedelo, da bo vlada najbrž na gibljivo lestvico pristala.

Seveda se tudi sindikalna vodstva ukvarjajo s tem vprašanjem. Iz krogov CGIL se poudarja, da bo včerajšnji predlog za stavko 8. in 10. t. m. ostal v veljavi, vse dokler ne bo dokazano, da bodo razgovori s Segnijem dali konkretne in pozitivne rezultate. Iz vodstva CISL pa se je zvedelo, da bo sklepalo takoj po jutrišnjem razgovoru s Segnijem. Tudi vodstvo kategorije javnih nameščencev UIL se bo sestalo šele v soboto po razgovorih s predsednikom vlade; zaradi tega je bil današnji sestanek odložen.

Razumljivo je, da je tudi vprašanje oporišč za izstrelke prav tako v središču političnih dogajanj. S tem vprašanjem se je ukvarjalo danes vodstvo PSI in sprejelo izjavo, ki vsebuje pet točk:

1. Poudarja se, da je PSI nekdanjo Zolijevo vlado pozvala, naj predloži to vprašanje parlamentu takoj po njegovi izvolitvi lanskega leta; tudi Fanfanijeva vlada se je obvezala, da bo predložila parlamentu vsako novo dejanje s tem v zvezi; sedaj pa je vlada pohitela s tajnim sporazumom za raketna oporišča.

2. Ratifikacija atlantskega pakta je bila izvršena zato, ker je vlada poudarjala njegov obrambni značaj; sporazum o izstrelkih pa je dvostranski sporazum in druge članice NATO ga niso hotele sprejeti. Samo Velika Britanija je pristala na oporišča s pogojem, da bo lahko nadzorovala njihovo uporabo in da bodo jedrski naboji v njeni posesti. Sporočilo vlade pa je zamolčalo vprašanje pristojnosti tistega, ki odloča o uporabi oporišč.

3. Italija ne bo nič pridobila s tekmo v atomskem oboroževanju in oporišča za atomske izstrelke dejansko onemogočajo sleherno možnost odločanja in nadzorstva vlade in parlamenta glede najbolj važnih vojaških ukrepov v Italiji. Sporazum nima ustavne veljave, ker ga parlament ni ratificiral in je hkrati politično neupravičen. Sporazum bi moral biti dosežen s pogajanji in sklenjen pod pogojem, da se vlada ZDA obveže, da bo v bodočnosti sklenila splošni sporazum o omejitvi oborožitve in o ustanovitvi širokega brezatomskega področja v Srednji Evropi, kar bi kaj kmalu odvzelo vsak smisel za gradnjo oporišč v vsej Evropi, poleg tega pa bi omogočilo začetek postopne ukinitve vojaških blokov.

4. Vlada je — v nasprotju z anglesko vlado — zanemarila vsako jamstvo glede dokončne odločitve o uporabi atomskega orožja.

5. PSI naroča svoji parlamentarni skupini, naj pozove vlado, da predloži sporazum parlamentu v ratifikacijo, med razpravo pa naj parlamentarci poudarijo, da je PSI odločen nasprotnik sleherne nove vojaške obveznosti Italije ter da namesto teh predlaga dejansko udeležbo Italije pri vseh pobudah za zmanjšanje razorožitve — atomske in navadne — in s tem za pomiritev.

Socialistični poslanec Vecchietti pa je naslovil na predsednika vlade interpelacijo, v kateri vprašuje, kakšni kriteriji so vodili vlado, da je pristala na tako težak vojaški sporazum prav v trenutku, ko so v teku pobude za atomsko razorožitev Srednje Evrope in v trenutku, ko nobena evropska kontinentalna država ni sprejela tako nevarnega ukrepa; v interpelaciji se zahteva tudi, naj vlada objavi, kakšna konkretna jamstva so bila dana glede suverenosti parlamenta spričo sklepa o uporabljanju tako strašnih vojaških sredstev.

Nenni pa je izjavil, da bodo socialistične parlamentarne skupine odločale o pobudi v zvezi s tem sporazumom in poudaril, da ni izključeno, da bo socialistična skupina Vecchiettijevo interpelacijo spremenila v predlog za resolucijo.

Komunistični senatorji Pastore, Spano, Mamuccari in Palermo pa so predložili v senatu resolucijo, v kateri se poudarja, da je De Gasperijeva vlada ob priliki odobritve atlantskega pakta izključila možnost gradnje raketnih oporišč na italijanskem ozemlju; resolucija poudarja dalje, da gre za nevaren sporazum in poziva vlado, naj ga predloži parlamentu v razpravo. Komunistični poslanci Laconi, Polano in Pirastu pa so vložili v poslanski zbornici interpelacijo, v kateri zahtevajo, naj vlada vpraša glede omenjenega sporazuma za mnenje predstavniške organe Veneta in avtonomne dežele Sardinije, tako da bo njeno ravnanje v skladu z ustavo, zlasti pa z deželnim statutom za Sardinijo, ki določa, da mora deželni zbor dati glede takih vprašanj svoje soglasje, saj gre za ukrepe, ki predstavljajo za Sardinijo veliko nevarnost.

Oglasil se je tudi Saragat, ki je sicer v opoziciji, ki pa ga še vedno ni zapustilo navdušenje za atlantsko politiko. Svetoval je socialistom, naj «se ločijo od komunistov ne samo glede vprašanja avtonomije Tibeta, temveč tudi glede vprašanja italijanske varnosti.» «Če bi obveljala politika KPI, bi Italija doživela usodo Tibeta in v tem primeru se PSI ne bi mogla tolažiti niti z obsodbo takega dogodka,» je izjavil Saragat, ki je zaradi take svoje politike prav v zadnjih tednih izgubil polovico pristašev.

Tudi o vprašanju amnestije se še razpravlja. O sprejetem predlogu zakonskega odloka je danes razpravljalo vodstvo rimskega združenja novinarjev, ki je pozval vlado, naj vključi v zakonski predlog člen, na podlagi katerega bodo amnestirana vsa kazniva dejanja storjena v tisku. Obenem se pozivajo vsi parlamentarci, ki so hkrati novinarji, naj se za tak predlog v parlamentu zavzamejo. Predlog o amnestiji bo predložen že v torek 7. t. m. poslanski zbornici. Takoj nato ga bo predsednik poslal poslanski komisiji za pravosodje, nakar bodo o njem razpravljale še druge pristojne komisije.

Zasedanje centralnega odbora zveze kmečkih delavcev CGIL je bilo danes zaključeno z naslednjimi štirimi zahtevami: 1. Obnova izteklih pogodb, splošno zvišanje mezd, popolno priznanje starih in novih kvalifikacij. 2. Mezdno izenačenje med moškimi in ženskami; 3. Zboljšanje ostalih norm glede skrbstva, počitnic itd.; 4. Pogodba o minimalni zaposlitvi in vključitev določbe o obvezni zaposlitvi delovne sile v sindikalne pogodbe.

A. P.

«Borba» o politiki Kitajske v Tibetu

Kako je mogla KP Kitajske dopustiti, da so se reakcionarne sile pojavile kot borci za narodne pravice?

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — V zvezi z dogodki v Tibetu ugotavlja «Borba», da je upor v Tibetu prizadejal velik udarec ne le Kitajski, temveč tudi interesom borbe za mir, in da ti interesi ne morejo biti samo stvar Kitajske. «Borba» očita kitajskim voditeljem, da so s svojo nepravilno politiko, z zanemarjanjem nacionalnih posebnosti pognali tibetsko ljudstvo v roke reakcionarnih sil. Tibet je bil spričo svoje nacionalne posebnosti, posebnega položaja v ljudski republiki Kitajski in velikega pomena za azijsko javnost preizkusni kamen kitajske politike v nacionalnem vprašanju. «Moramo ugotoviti žalostno dejstvo,» ugotavlja «Borba», da v primeru Tibeta Kitajska ni položila izpita.» «Borba» ugotavlja, da so dogodki v Tibetu nedvomno notranja zadeva Kitajske, toda prav tako je nedvomno, da borcem za socializem ne more biti vseeno, zakaj je na ozemlju Kitajske prišlo do oboroženega upora. Sile, ki so jim pri srcu interesi socializma, ne morejo zapirati oči pred resnico in se ne morejo zadovoljiti s pojasnilom, da so nosilci upora reakcionarne sile.

«Očitno je,» ugotavlja «Borba», «da smo dolžni odkriti dejansko ozadje teh tragičnih dogodkov in da opozorimo na njihove razloge in vzroke, da bi se preprečilo njihovo ponavljanje. Postavlja se vprašanje, kako je mogoče, da je reakcionarnim silam uspelo organizirati upor takšnega obsega, in zakaj je prišlo do takega stanja, da je upor sploh izbruhnil. Ne glede na to, da so voditelji upora verjetno reakcionarne sile,» ugotavlja «Borba», «opozarjajo dogodki na resne slabosti politike kitajskega vodstva v nacionalnem vprašanju in verjetno tudi na drugih področjih. Komunisti so dolžni v borbi za socialistično družbeno ureditev podpirati realne perspektive za dejansko rešitev narodnostnega vprašanja, da vsakemu narodu zagotove popolno enakopravnost in neoviran narodni razvoj. Sodeč po rezultatih politike v Tibetu kitajsko vodstvo ni upoštevalo teh marksističnih postavk, kajti dejstvo je, da je prišlo do takega tragičnega in absurdnega stanja, da so se na nacionalnem ozemlju socialistične države reakcionarne sile pojavile kot borci za narodne pravice. Kitajsko vodstvo, ki se često sklicuje na interese mednarodnega delavskega gibanja, mora razmisliti, kako rezultati njegove narodnostne politike v Tibetu vplivajo na interese mednarodnega delavskega gibanja. Tragični dogodki v Tibetu potrjujejo stališče, da komunistične partije in socialistične države ne smejo zapirati oči pred dejanskimi problemi v socialističnem svetu. Vsako skrivanje teh problemov oziroma odlaganje njihove rešitve vodi neizogibno do neugodnih posledic.»

«Bilo bi koristno za Kitajsko in socializem, če bi kitajsko vodstvo namesto «skrbi za Jugoslavijo» posvetilo več pozornosti tem stvarem. Trenutne posledice upora v Tibetu,» zaključuje «Borba», «so zelo negativne in škodljive. To se vidi tudi po reagiranju v svetu. Toda to ne pomeni, da so to edine posledice teh dogodkov. Mogoče bodo dogodki v Tibetu, ki so hudi za Kitajsko in škodljivi za stvar socializma, vendarle vplivali, da se sprevidijo slabosti neke politike.»

V zvezi z graditvijo raketnih oporišč v Italiji pa piše «Borba», da ta sklep italijanske vlade pospešuje oboroževalno tekmo, veča ozračje nezaupanja in zaostruje mednarodno napetost. Graditev raketnih oporišč ne le da ne odgovarja interesom varnosti ozemlja, kjer se oporišča postavljajo, temveč ogroža tudi varnost sosednih držav. «Borba» ugotavlja, da je Jugoslavija večkrat opozarjala na škodljive posledice postavljanja raketnih oporišč, in obžaluje, da se je Italija odločila postaviti raketna oporišča vprav v času, ko se pripravljajo tla za pogajanja o spornih vprašanjih, ko se razpravlja o ublažitvi nevarnosti morebitnega atomskega in raketnega spopada. Mar s tem Italija ne zapušča vtisa, da se je malo tičejo napori za popuščanje napetosti in pomiritve v svetu?»

B. B.

Dalaj lama na indijskem ozemlju?

Novi boji v Tibetu - Nehru ponovno zavrača kitajske obtožbe

Kitajci ne dovolijo Hillaryju prihoda v Tibet

PEKING, 2. — Agencija Nova Kitajska je sporočila, da je dalaj lama s skupino Tibetancev prekoračil indijsko mejo. Agencija pripominja, da so uporniki prisilili dalaj lamo, da zbeži v Indijo, in da so nekatere indijske oblasti odpotovale iz Tavanga, 29 kilometrov od tibetanske meje, dalaj lami naproti.

V diplomatskih krogih v Novem Delhiju so nocoj sporočili, da je dalaj lama prišel na indijsko ozemlje na severovzhodnem obmejnem področju, in so dodali, da mu bo indijska vlada dala politično zatočišče.

Uradni predstavnik pa ni hotel komentirati trditve agencije «Nova Kitajska», da je dalaj lama prišel na indijsko ozemlje. Neki funkcionar zunanjega ministrstva je izjavil: «Pričakujemo potrditev».

Iz Kalimponga pa javljajo, da so se v Tibetu spet začeli boji. Kitajske čete obstreljujejo s težkim topništvom skupine upornikov. Zatrjuje se, da so se včeraj okoli poldne začeli boji južno od Lase in da so Kitajci uporabljali topništvo. Nekateri trdijo, da nadzorujejo uporniki površino 75.000 kvadratnih kilometrov.

Predsednik indijske vlade Nehru, ki je danes govoril v parlamentu, je izjavil, da je obmejno mesto Kalimpong gnezdo vohunske in protivohunske službe. Ponovno pa je zavrnil kitajske trditve, da je Kalimpong središče poveljstva tibetanskih upornikov. Nehru je izjavil, da so v Kalimpongu agenti evropske, ameriške in azijske ter komunistične in nekomunistične vohunske in protivohunske službe.

V zvezi s kitajskimi obtožbami je Nehru izjavil: «Kljub temu, da so v Kalimpongu navzoče osebe, proti katerim kitajska vlada lahko ugovarja, ker nasprotujejo kitajski politiki, ter vsake vrste drugih ljudi, ki se ukvarjajo z vohunskim in protivohunskim delovanjem, ne morem razumeti, kako se more njihovo delovanje tolmačiti v smislu, da je Kalimpong središče poveljstva tibetanskega upora». Nehru je dalje izjavil, da kitajske oblasti niso zahtevale privolitve za preiskavo v indijskem konzulatu v Lasi in tudi niso zahtevale, naj osebje zapusti prostore konzulata.

V zvezi s člankom v pekinškem «Ljudskem dnevniku», ki ga je razširilo kitajsko poslaništvo v Novem Delhiju, in ki trdi, da je Kalimpong središče vodstva upora, je Nehru izjavil, da «morda zadeva ni bila korektna», dodal pa je, da to ne pomeni kršitev diplomatskih privilegijev.

Kitajske oblasti so odklonile znanemu planincu Hillaryju dovoljenje za vstop v Tibet, kjer je mislil naskočiti Everest s severnega dela. To so kitajske oblasti sporočile Hillaryju s pismom kitajske atletske zveze, kjer je rečeno, da se zahteva ne more sprejeti zaradi «neprimernih pogojev». Hillary je predlagal, naj bi se ekspedicije udeležili tudi kitajski planinci in znanstveniki.

Mrzlična posvetovanja v Parizu v zvezi s položajem v Alžiriji

De Gaulle se bo moral kmalu odločiti za «nekaj novega» - «Le Monde» predlaga ustanovitev «francosko-alžirske avtonomne republike»

PARIZ, 2. — Danes popoldne se je v Palači Matignon sestal pravi «vojni svet» v zvezi z Alžirijo. Predsedoval je predsednik vlade Debre; navzoči so bili ministri, ki so neposredno zainteresirani v Alžiriji, načelnik glavnega štaba general Ely in generalni delegat vlade v Alžiriji Delouvrier. Pred sejo se je Debre razgovarjal z gen. De Gaullom in je sprejel tudi socialističnega voditelja Molleta.

Opazovalci imajo vtis, da se pričakuje «nekaj novega». Pripominjajo, da številni dogodki v zadnjih tednih (izjave gen. De Gaulla, Debrejevo potovanje v Alžirijo, zaostritev spopadov v Alžiriji, priprava za upravne volitve, odstranitev nekaterih visokih častnikov, ki so bili udeleženi pri udaru 13. maja, iz Alžira, številni načrti o «mirni rešitvi» alžirskega vprašanja in polemike o «integraciji» itd.) terjajo pojasnilo francoske vlade.

Pri tem pa poudarjajo opazovalci, da sta tako gen. De Gaulle kakor Ferhat Abas s svojimi zadnjimi izjavami pokazala, da je prepad med dvema stališčema še vedno zelo globok. De Gaulle je poudaril, da je načelo francoske suverenosti v Alžiriji nedotakljivo in da je edini način rešitve spora v tem, da Alžirci sprejmejo «mir pogumnih», kar pomeni brezpogojno vdajo. Predsednik alžirske vlade Ferhat Abas pa je poudaril, da je glavni pogoj za pomirjenje v tem, da francoska vlada prizna neodvisnost Alžirije ali vsaj njeno pravico do neodvisnosti.

V takih pogojih se med francosko javnostjo vedno bolj širi mnenje, da je potrebno najti «nekaj novega». Tako imenovana liberalna opozicija poudarja, da je treba predvsem prekiniti sovražnosti in vskladiti zahtevo Alžircev po neodvisnosti s francosko zahtevo po suverenosti. «Le Monde» predlaga, naj bi se sporazumeli o ustanovitvi «francosko-alžirske avtonomne republike», kakršna je grško-turška na Cipru. Skrajno desničarska opozicija in del vojske pa zahteva, naj se enkrat za vselej opredeli načelo «integracije», kar pomeni, da je treba povečati vojaško akcijo in uničiti alžirsko vojsko.

«Alžirski» poslanci se baje že pripravljajo na širšo akcijo, da bi vladi vsilili politiko «integracije». Baje nameravajo predložiti v skupščini, ki bo začela zasedanje zadnje dni aprila, «integracionistični načrt» 18 točk, ki je baje skoraj že pripravljen.

Spričo tega bosta morala vlada in De Gaulle, ki še vedno naslanjata svojo akcijo na tako imenovani načrt iz Constantine, odločno reagirati, to tem bolj, ker se približuje prva obletnica vojaškega udara v Alžiriji, ki je bil 13. maja.

—«»—

Ferhat Abas povabljen v Indijo

NOVI DELHI, 2. — Stalni urad alžirske osvobodilne fronte v Novem Delhiju je sporočil, da je predsednik alžirske vlade sprejel vabilo in da bo prišel na uraden obisk v Indijo. Ferhat Abbas bo prišel v Novi Delhi 8. aprila na vabilo kongresne stranke. Spremljali ga bodo minister za socialne zadeve Jusef Ben Heda in dva funkcionarja ministrstva za informacije.

—«»—

ALŽIR, 2. — Francoske čete so včeraj ujele v bližini Medee alžirskega voditelja Ben Suda, ki je bil politični komisar za področje Medea. Ben Suda je bil ranjen med spopadom s francoskimi vojaki.

—«»—

Gospodarski stiki FLRJ s Skandinavijo

BEOGRAD, 2. — Danes je odpotovala na Švedsko delegacija jugoslovanskih gospodarstvenikov. Delegacija bo poleg Švedske obiskala še Finsko, Dansko in Norveško, kjer se bo z gospodarstveniki omenjenih držav razgovarjala o plasmaju jugoslovanskega blaga na skandinavskem tržišču. Istočasno bodo jugoslovanski gospodarstveniki proučili možnosti nakupa opreme za jugoslovansko industrijo.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 20,4, najnižja 12,7, zračni tlak 1020,5, veter vzhodnik severovzhodnik 18 km, vlaga 24 odst., nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 10,5.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 3. aprila Leopold
Sonce vzide ob 5.44 in zatone ob 18.34. Dolžina dneva 12.50. Luna vzide ob 3.17 in zatone ob 14.08.
Jutri, SOBOTA, 4. aprila Izidor

Pismo sindikata trgovinskih uslužbencev CGIL ministru za delo

Za obnovitev demokratične uprave Delavskih zadrug

V primeru, da ministrstvo za delo ne bo stvarno posredovalo za ureditev razmer v DZ bodo delavci ponovno prisiljeni začeti s sindikalno akcijo

Tajništvo pokrajinske federacije FILCEA-CGIL (uslužbenci trgovin) je poslalo ministru za delo Zaccagniniju daljše pismo, v katerem je govora o nekaterih pomembnih vprašanjih v zvezi z Delavskimi zadrugami. Sindikalna organizacija ugotavlja, da bi se ministrstvo moralo ukvarjati s tem vprašanjem že oktobra lani in žal še sedaj številna vprašanja niso rešena.

V pismu se nato podčrtuje, da sedanja komisarska uprava škodi poslovanju zadrug in ni v skladu s cilji in nameni, zaradi katerih so bile ustanovljene Delavske zadruge, poleg tega pa upravljajo zadruge komisarji, kar je v nasprotju z določili statuta.

Sindikalna organizacija zato zahteva, da bi ministrstvo posredovalo, da se dosežejo naslednji smotri: 1. Da se obnovi demokratična uprava Delavskih zadrug na ta način, da se skličejo skupščine članov po določilih statuta iz leta 1922; 2. da se pozove sedanjo komisarsko upravo, da naj spoštuje socialne zakone in sindikalne pogodbe. Komisarji pa se morajo obvezati, da ne bodo sprejeli nikakega izrednega ukrepa v škodo Delavskih zadrug ali zaposlenega osebja.

Sindikalna organizacija se v zameno za intervencijo ministrstva obvezuje, da ne bo pričela z nikako sindikalno akcijo, dokler ne bo celotno vprašanje rešeno. Seveda pa bodo delavci v primeru, da ministrstvo ne bi stvarno odgovorilo, ponovno prisiljeni, da začnejo tisto sindikalno borbo, ki bo potrebna, da se položaj v podjetju uredi.

—«»—

Posledice nerazpisanih dražb

V podjetju «Carena» bodo odpustili 10 delavcev

Podjetje «Carena» je sporočilo, da bodo odpustili 10 delavcev, ki so bili zaposleni pri gradnji centra za tumorje. Podjetje ugotavlja, da je prisiljeno odpustiti te delavce, ker niso bila pravočasno dodeljena razna dela za to gradnjo (notranje instalacije, električna napeljava itd.). Zato je tudi nemogoče nadaljevati z zunanjimi gradbenimi deli in je podjetje prisiljeno odpustiti delavce.

Sindikalne organizacije potrjujejo, da so ugotovitve podjetja utemeljene, vendar pa so mnenja, da bi bilo mogoče pravočasno urediti vsa ta vprašanja. Zato bodo sindikati še danes posredovali na ravnateljstvu za javna dela, da bi v najkrajšem času prišlo do javnih dražb za dodelitev omenjenih del in da bi se na ta način čimprej omogočilo nadaljevanje del. Vprašanje je pomembno tako v zvezi z zaposlitvijo delavcev, kot tudi zato, ker je gradnja centra za tumorje zelo važna in aktualna, saj je rak sedaj na prvem mestu pri vzrokih za obolenja s smrtnimi primeri.

* * *

V torek bo v sindikalnih prostorih v Ul. Pondares 8 predavala za Novo delavsko zbornico - CGIL članica vsedržavne ženske komisije CGIL Rina Picolato o temi «Izravnava plač» in bo pojasnila napore, da se doseže za ženske enako plačilo za enako delo.

* * *

Vsak torek in petek bo v prostorih Nove delavske zbornice CGIL od 18.30 do 19.30 zainteresiranim na razpolago strokovnjak glede vprašanj INA-Casa.

—«»—

Zakonski predlogi za biv. uslužbence ZVU

Včeraj je v Teatro Nuovo govoril odv. Nello Morpurgo o treh zakonskih predlogih glede ureditve položaja bivših uslužbencev ZVU. Govornik je podrobno orisal sedanji položaj in nato ugotovil, da najbolje ustreza interesom bivših uslužbencev ZVU predlog poslanca Collita.

Iz tržaškega pristanišča

Manj odhodov ladij na pomorskih progah

Posledice padca pristaniškega prometa - Povečanje odhodov v Benetkah

Po podatkih gospodarske agencije ASTRA bo v aprilu odplulo iz tržaškega pristanišča 108 ladij na rednih progah, medtem ko je lani v istem mesecu odplulo 110 ladij. Padec na prvi pogled sicer ni občuten, vendar pa dokazuje, da se pomorski promet našega pristanišča ne razvija tako, kot bi se moral. Po vsej verjetnosti je tudi na prihode in odhode ladij že pričela vplivati kriza pristaniškega prometa, saj je iz uradnih podatkov znano, da je pristanišče v razdobju januar - februar izgubilo 169.159 ton pomorskega in 316.660 ton železniškega prometa. Značilno je tudi, da je število prihodov in odhodov iz Benetk še vedno nižje od Trsta, vendar pa bodo tam v aprilu zabeležili občutno povečanje odhodov in predvidevajo 87 odhodov, medtem ko so jih zabeležili v aprilu lanskega leta 69.

Iz tržaškega pristanišča bo število odhodov ladij naslednje (številka v oklepaju se nanaša na stanje v aprilu lanskega leta): Jadransko morje - Sicilija - Malta - Tirensko morje - Španija 22 (15); Grčija - Turčija - Sirija - Libanon - Izrael - Egipt 40 (42); Afrika - Rdeče morje 17 (21); Perzijski zaliv - Indija - Pakistan - Daljni vzhod 9 (11); Severna in Zahodna Evropa 7 (7); Severna Amerika 4 (5); Srednja Amerika - Tihi ocean 5 (4); Južna Amerika 4 (5).

Iz teh podatkov je razvidno, da se je povečalo število rednih prog samo proti področjem vzhodnega dela Sredozemskega morja, medtem ko se je število odhodov proti vsem ostalim deželam znižalo.

—«»—

Preloženo zasedanje videmske komisije o obmejnem prometu

Izvedelo se je, da so se italijanski in jugoslovanski predstavniki dogovorili, da odložé za nekaj časa zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije ustanovljene na osnovi videmskega sporazuma. Razlogi za to odložitev uradno niso znani, vendar lahko pričakujemo, da bodo med tem časom opravili podrobno pripravljalno delo, tako da bo zasedanje čim bolj plodna. Zasedanje bi moralo biti predvidoma 6. aprila v Vidmu.

—«»—

Prihod poslanca Pretija

Sinoči ob 19. uri je prispel v Trst poslanec in komisar tržaške PSDI Preti. Sestal se bo s sindikalisti PSDI v zvezi s pripravami na kongres Delavske zbornice, ki bo 25. aprila. Razgovarjal se bo tudi glede spora v zvezi s prostori bivšega sedeža PSDI v Ul. sv. Frančiška št. 4.

Po razdelitvi letošnjih spričeval

Včeraj so učenci slovenskih osnovnih šol dobili spričevala z ocenami za drugo tromesečje in so jih prinesli domov, da starši vidijo uspeh svojih otrok in podpišejo spričevala. Drugo tromesečje se je končalo v začetku velikonočnih počitnic in so do sedaj učenci običajno dobili spričevala ob začetku počitnic. Sedaj pa so uvedli nov način in v šolah razdelijo spričevala ko se učenci vrnejo s počitnic, to pa zaradi tega, da spričevala ne ostanejo doma več dni, ko bi jih lahko otroci ali pa drugi zamazali.

O sedanjih spričevalih je bilo že dosti govora in smo o tem že večkrat pisali ter protestirali, kakor vse slovenske kulturne organizacije in politične skupine ter napredne stranke, sindikalna organizacija slovenskih šolnikov in vsa slovenska javnost. Predstavniki sindikata slovenske šole in strank so posredovali pri vladnem generalnem komisariatu in šolskem skrbništvu, toda vse je bilo zaman, čeprav so odgovorne oblasti najprej zagotovile, da bodo popravile krivice in napake na spričevalih ter natisnile nova spričevala. Kljub temu pa je vladni generalni komisariat nato sklenil, da se spričevala za slovenske šole izdajo taka, kakršna so, ob koncu drugega tromesečja z vsemi bistvenimi in formalnimi napakami.

Starši so bili včeraj nezadovoljni, ko so jim otroci izročili spričevala, naj jim jih podpišejo. Marsikdo najprej ni hotel podpisati ali pa je premišljeval, ali bi podpisal ali ne. Končno pa so se le odločili, da podpišejo, sporočili pa so učiteljem in učiteljicam, da prihodnje leto ne bodo podpisali takih spričeval.

Kakor je poudaril odbor za slovensko šolo v svojem pismu vladnemu generalnemu komisarju, ki smo ga objavili v nedeljo, starši ne morejo pristati, da bi taka spričevala obveljala tudi za prihodnja leta. Protestirajo, ker oblasti, kljub obljubam niso hotele natiskati nova spričevala in zahtevajo, da za prihodnje šolsko leto upoštevajo zahteve odbora za slovensko šolo, in sicer, da se spričevala popolnoma ujemajo z vpisnicami, da ima slovenščina kot učni jezik prednost pred ostalimi predmeti, da se spoštujejo naslovi šol in končno, da se popravijo vse jezikovne napake, saj je vendar spričevalo javni dokument.

Upravičene zahteve naših kmetovalcev

Za reklasifikacijo zemljišč in ureditev davčnega sistema

Kmetje še danes plačujejo davke na vinograde in sadovnjake, ki so obstajali pred več kot dvajsetimi leti in jih danes ni več

Pred dnevi je poslanec Fausto Gullo izjavil, da bodo komunisti v parlamentu podprli predloge Vsedržavne kmečke zveze, ki se nanašajo na davke in takse. Vsedržavna kmečka zveza je namreč predlagala, da naj se kmetje oprostijo plačevanja davkov in davčnih doklad na zemljiško posest in zemljiške dohodke, plačevanja takse na živino, da se odpravi trošarina na potrošnjo vina, da se odpravi davek na zapuščine ter da se poveča državni prispevek za kmečke starostne pokojnine in invalidnine.

Če kmetje v vsej Italiji hudo občutijo davčni pritisk, in se z vsemi silami borijo, da bi ga omilili, je toliko slabši položaj pri nas, kjer imamo v glavnem nerodovitno in skopo zemljo, ki prinaša našim kmetovalcem le malo dohodkov. Po uradnih katastrskih podatkih naj bi znašala celotna kmetijska površina na našem področju kakih 21.000 ha. Toda na njive, vinograde, vrtove in sadovnjake odpade le 2094 ha zemlje, medtem ko se računa, da znaša dejanska površina obdelovalne zemlje (vštevši travnike, pašnike itd.) le 12 tisoč ha zemlje.

V glavnem je današnji sistem obdavčevanja kmetijskih površin sicer pravilen, zlasti glede lastniškega in agrarnega davka. Predvsem agrarni davek, t. j. agrarna renta, ki temelji na srednji potencialni možnosti proizvodnje, je teoretično pravilno osnovan, ker spodbuja kmeta, da doseže oziroma da proizvede čim večje obdavčljive viške. Toda ta sistem ni primeren za vse kraje, predvsem pa ne za naš kamniti Kras, in je v naših pogojih nepravičen, posebno še če pomislimo, da je bila zadnja reklasifikacija zemljišč izvršena pred 27 leti.

Tako je prav lahko dokazati, da je danes v proseški katastrski občini, ki meri skupno 322 ha, ali v bazoviški katastrski občini, ki meri 1744 ha obdelanega in neobdelanega zemljišča, mnogo njiv, vrtov in vinogradov, ki jih danes ni več. Kmetje namreč niso zmogli obdelovanja zemlje, in sicer iz enostavnega razloga, ker so si morali zlasti v letih po prvi svetovni vojni iskati sezonskega zaslužka, da bi zaokrožili svoj dohodek in si tako zagotovili nadaljnji obstoj. Zato so nekdanji vinogradi in sadovnjaki propadli, njih površina je preraščena s travo, toda v katastrskih registrih so že vedno vpisani kot vinogradi in sadovnjaki. Zato lahko tudi mirne duše trdimo, da se obdavčevanje zemljiške površine danes naslanja na položaj in na dohodke kmetijskih posestev pred 27 leti.

Toda od lani plačujejo kmetje nove davke, saj se je pokrajinski dodatni davek povišal za 300 do 360 odst. in v isti meri je bil povišan tudi ustrezen občinski davek.

Iz vsega tega izvira upravičena zahteva, da se mora zlasti pri nas čim prej pregledati celotni sistem obdavčevanja, da se teorija vskladi s prakso. Nadalje je nujno potrebno, da se čim prej izvrši reklasifikacija obdavčljivih zemljišč, da se izvrši pregled obdavčljive zemljiške posesti.

Vprašanje avtonomne dežele na sestanku pokr. odbora KD

Demokristjani sprejeli obveznost za uresničitev avtonomne dežele

S tem so posredno kritizirali molk desničarske vlade o tem vprašanju - Le s konkretnimi dejanji bodo pokazali svojo iskrenost

Predvčerajšnjim se je sestal pokrajinski odbor Krščanske demokracije in obravnaval vprašanje avtonomne dežele v sedanjem položaju. O tem sestanku je izdal tiskovni urad stranke poročilo, ki pravi, da je po poročilu pokrajinskega tajnika Belcija pokrajinski odbor potrdil odločitve, ki so jih že sprejeli prejšnji pokrajinski odbori v tem pogledu 13. februarja 1957 in 24. novembra 1958, ter je končno sprejel sklep, v katerem so navedene akcije, ki jih je treba razvijati v tem posebnem trenutku.

Poročilo nadaljuje: Pokrajinski odbor je smatral za potrebno zadevno pobudo, ker je ugotovil, da ni nova vlada sploh specifično omenila uresničenja dežele Furlanija-Julijska krajina, ki je vsebovala v volilnem programu, s katerim je šla Krščanska demokracija na volitve 25. maja 1958.

Odbor je nato poveril pokrajinskemu tajniku in parlamentarcem, katerih dosedanje delovanje je odobril, nalogo, naj vzdržujejo stalne stike glede vprašanja deželne avtonomije z vlado, z vsedržavnim tajništvom stranke ter s pokrajinskima tajništvoma v Vidmu in Gorici. Pokrajinski odbor je poleg tega upošteval možnost, da poslanci predložijo — če bo to postalo potrebno — ustavni zakonski načrt za posebni statut, ki bi zagotovil izpolnitev odobrenih pooblastil. Stališče tržaške KD do posebnega statuta je znano ter se lahko povzame v prvi vrsti s poudarkom neodložljive nujnosti, da postane Trst glavno mesto dežele; nujnosti, da se prizna primerna zakonodajna avtonomija glede določenih zadev pokrajinam ter zahteve dejanskega ravnovesja v sestavi in sestavu pokrajin v območju dežele.

Pokrajinski odbor je na svoji zadnji seji poudaril tudi nekatera prejšnja stališča, ki se tičejo zakonodajnih polnomočij in finančne ureditve dežele.

Demokristjanska agencija «Giulia» pa sporoča, da je bilo razpravljanje o deželni avtonomiji tudi v zvezi z nedavnimi stiki, ki jih je imelo tajništvo tržaške KD z demokristjanskimi voditelji v Vidmu in Gorici. V bistvu se Krščanska demokracija vseh treh pokrajin strinja, da je treba poudariti volilno obveznost, ki jo je stranka sprejela s programom 25. maja, kateri se je izrecno skliceval na ustanovitev zadnje dežele s posebnim statutom, ki jo predvideva ustava. Agencija tudi pravi, da bodo vsa tri pokrajinska tajništva stranke v bližnji prihodnosti napravila skupni korak pri vladi in osrednjem strankinem vodstvu. Agencija končno pravi, da so se udeležili diskusije tudi župan Franzil in oba tržaška poslanca KD ter da so bili glede zahteve po uresničenju deželne avtonomije vsi soglasni, to je večina ter manjšina (Romano in Rinaldini).

Potem ko je ministrski predsednik Segni v svoji programatični izjavi v parlamentu popolnoma pozabil na obljube o ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina, pač zato da se ne bi zameril desnici, ki ga je podprla s svojimi glasovi, in po absurdnih zahtevah videmskih in celo goriških demokristjanov, smo dolgo pričakovali, kdaj bo o tem jasno spregovorila tržaška Krščanska demokracija. No, sedaj so na seji pokrajinskega odbora potrdili svoje prejšnje stališče, kar je vsekakor prav. Ta izjava pomeni konec koncev posredno kritiko vladnega stališča oziroma molka. Toda sedaj je treba preiti k dejanjem, kajti ravno na teh se bo presojala iskrenost tržaških demokristjanov v tem tako važnem vprašanju. Z zahtevo po uresničenju deželne avtonomije in priznanju obširne avtonomije pokrajinam v okviru dežele se seveda načelno strinja večina tržaške javnosti. To pa seveda ne pomeni, da se strinjamo z osnutkom statuta, ki ga je sestavil tržaški pokrajinski svet z demokristjansko večino, po njihovem mnenju na primer glede zaščite slovenske manjšine in njenih pravic zadostuje generična določba ustave ter niso za to vnesli v svoj osnutek statuta niti ene konkretne določbe glede manjšinskih pravic.

Ne glede na omenjene pridržke gre torej sedaj za važno izjavo, s katero se tržaški krščanski demokrati pred tržaško javnostjo ponovno obvezujejo, da bodo delovali za uresničenje deželne avtonomije. No, in sedaj jih čakamo na delu.

V nedeljo 5. t. m. ob 16. uri bo na Opčinah - Pikelc komemoracija ob priliki 15. obletnice ustrelitve 71 talcev.

KRAJEVNI ORGANIZACIJI PARTIZANOV IN BIVŠIH POLITIČNIH PREGANJANCEV

—«»—

Nesreči na delu

Na delu se je včeraj popoldne ponesrečil 47-letni Riccardo Cecchi iz Ulice Crispi 49. V tovarni barv pri Sv. Andreju je prekladal poln zaboj, pa mu je padel iz rok na desno nogo železen drog, s katerim si je pomagal, in mu poškodoval prste; zaradi česar se bo moral zdraviti 25 dni.

Od 10 do 25 dni pa se bo moral zdraviti 48-letni železničar Alfredo Bernard, ki so mu včeraj tračnice zmečkale tri prste na levi roki med delom na železniški progi ob obrežju.

—«»—

ZAPRTA CESTA

Županstvo sporoča, da bo od ponedeljka levo cestišče Drevoreda XX. septembra med Ul. Xidias in Ul. Polonio zaprto zaradi popravil plinskega voda.

Iz sodnih dvoran

Skupina tihotapcev cigaret obsojena na milijonske globe

Pred sodniki se je moral zagovarjati tudi slepar, ki je izdajal nekrite čeke

Na prizivnem sodišču je bila včeraj ponovno razprava o tihotapstvu ameriških cigaret, ki so ga odkrili financarji pri Tankem rtiču 23. septembra 1955. leta. Tistega dne zvečer so financarji zasačili dve osebi, ki sta izstopili iz čolna, in dve drugi osebi, ki sta ju čakali, da bi spravili na varno 298.16 kg ameriških cigaret. Toda ni jim uspelo, ker so financarji nekaj slutili ali bili obveščeni. Dva sta zbežala, dva pa so financarji ujeli ter ju skupno s cigaretami odpeljali na svoje poveljstvo. Sergio Sau iz Ulice Raffaelo Sanzio in Edoardo Ugrin sta morala povedati, kako sta prišla do cigaret in kdo je še z njima v družbi. Preiskava je bila precej dolga in zapletena. Policija je izvedela, da je bil čoln last bratov Jurlina in da bi morali cigarete izkrcati v Lignanu. Zadevo je finansiral in vodil Natale Colan iz Ulice Scala Santa, po sta ga Sau in Ugrin hotela oslepariti.

Zadeva je bila že na kazenskem sodišču, obsojenci pa so vložili priziv, toda prizivno sodišče je potrdilo prvotno razsodbo. Tako bodo morali Sau, Ugrin in dva brata Jurlina odsedeti 1 mesec in 10 dni zapora ter plačati 8,300.000 lir globe; Colan, Gino Stancič, Josip Palčič bodo morali odsedeti 4 mesece in 20 dni zapora ter plačati 8,830.000 lir globe. Vsi bodo morali seveda plačati tudi sodne stroške.

Na kazenskem sodišču se je moral včeraj zagovarjati Giuseppe Turco, ki je bil obtožen, da je izdal nekrite čeke ter oslepari upravitelja restavracije «Alla Posta». Turco je redno zahajal v omenjeno restavracijo ter se polagoma sprijaznil z upraviteljem Santem Peterlinijem. Skraja sta se pogovarjala o običajnih stvareh, nato pa je Turco začel govoriti o poslovnih zadevah in prikazal Peterliniju možnost, da bi lahko razširil svoj obrat in dobro služil. Turco je dejal, da je v službi na ministrstvu, ki se ukvarja s turizmom in da bi lahko posredoval na pristojnem mestu, da bi Peterlini dobil izredno podporo. Peterlini je že delal načrte, kako bo razširil svoj obrat. Turco ga je nekega dne prosil za malo uslugo. Potožil se mu je, da je že več časa odsoten iz Rima in da mu je zmanjkalo denarja. Zaradi tega ga je zaprosil, naj mu vnovči ček za 35.000 lir. Peterlini je seveda ustregel njegovi želji in mu izročil denar. Od tistega dne se Turco ni več pokazal v lokal. Peterlini se je seveda začel zanimati, kako je s «prijateljem», in je izvedel, da ga niti v hotelu, kjer je bival, ni več. Začelo ga je skrbeti in je odšel na denarni zavod, na katerega je bil naslovljen ček. Tu pa je izvedel, da ček ni imel kritja. Peterliniju ni preostalo nič drugega, kot da nehvaležnega gosta prijavi sodišču zaradi sleparije.

Tedaj pa so odkrili še marsikaj drugega na račun Turca. Čeprav diplomiran komercialist, se ni mogel uveljaviti v svoji stroki in je svoje znanje slabo izrabil. Leta 1954 je imel raznih protestov za 570.000 lir, januarja 1955 za 220.00 lir, februarja za 750.000 lir, marca za 335.000 lir, aprila skoraj za dva milijona, naslednje mesece pa za manjše vsote. Da ga ne bi odkrili, je Turco večkrat menjal stanovanje in ga niso mogli najti. Končno pa so ga le prijeli in je že nekaj časa v zaporu. Včeraj ga je sodišče obsodilo na 9 mesecev zapora in na 60.000 lir globe.

Na zatožni klopi je bil včeraj tudi 38-letni Attilio Zaghet, ki običajno prenočuje v ljudskem prenočišču v Ulici Gozzi, zdaj pa bo imel brezplačno stanovanje in hrano v zaporu za 9 mesecev ter bo moral plačati globo 15.000 lir. Stvar, ki ga je spravila na zatožno klop, se je zgodila pred štirimi leti.

Bilo je okrog poldne in 30-letni Angelo Chiotto iz Ulice S. Tecla je čakal pred vrati javnega ogrevališča v Ulici Vidali, da bi tam spravil kovček in zavoj. Ker so bila vrata zaprta, je premišljeval, kaj naj napravi. Tedaj se mu je približal Zaghet, ga vprašal kaj čaka; nato pa se mu je ponudil, da bo že on preskrbel in ga rešil iz zadrege. Mož beseda — je v kratkem uredil zadevo in izročil kovček in zavoj. Chiotto mu je bil hvaležen in ga je povabil na kozarec vina, kar Zaghet seveda ni odklonil. Šla sta proti Drevoredu XX. septembra, med potju pa je Zaghet zaprosil Chiotta, naj ga počaka pred neko hišo, da bi šel terjat denar.

Chiotto je čakal, čakal, novega «prijatelja» pa ni bilo od nikoder. Zaghetu ni šlo toliko za kozarec vina, kot za drugo stvar. Šel je v vežo omenjene hiše in odšel skozi druga vrata v Ulico Crispi, od tod pa naravnost v Ulico Vidali, kjer je vzel kovček in zavoj, ki ju je prej shranil.

Po prvem aprilu

Prvi april je že mimo in zaradi tega zdaj lahko nekaj o njem napišemo, da ne bo zamere. Sicer pa za prvi april ne sme biti zamere, saj je stara navada, da si ta dan vsak lahko privošči šalo na račun prijateljev in znancev, seveda če se nanj zanesejo in mu nasedejo.

Obdržati smo hoteli tradicijo in kot ste zapazili, sta bili med resnimi vprašanji in poročili o dogodkih v svetu ter črno kroniko in najnovejšimi športnimi vestmi tudi dve nadvse zanimivi novici. Škoda le, da je bil prvi april in sta bili poročili izmišljeni.

Ljubitelji konj so že računali, da bodo prišli na svoj račun in občudovali na Montebellu svetovno znane lipicance. Kakor je sinoči poročal tržaški radio, je prišlo na Montebello več sto ljudi, ki so zaman čakali in gledali naokrog, kdaj se bodo pojavili beli lipicanci. Drugi pa so neprestano telefonirali čuvaju dirkališča, da bi jim povedal točni spored prireditve. Tudi prireditelji konjskih dirk in tovrstnih prireditev so bili alarmirani in niso vedeli, kaj je na stvari ter so protestirali, ker niso bili pravočasno obveščeni, saj je šlo vendar za zelo važno zadevo. Ubogi čuvaj je imel polne roke dela in ni znal kaj odgovarjati.

V veleblagovnici na korzu in na Ponterossu pa je bilo dopoldne dosti mladih obrazov, ki so čakali, da jih bo De Sica «odkril».

Kako je bilo na mednarodnih blokih, v Kopru, v Ljubljani in Mariboru zaradi napovedanega obiska Gine Lollobrigide in De Sice, pa nam naši dopisniki še niso sporočili.

Hudo ranjen mlad kolesar Samomor ženske s plinom

Na mizi je pustila listek z napisom: «Odprite okna», odprla plin in v spalnici počakala smrt

Sinoči je v Istrski ulici 17-letni Claudio Becchio Vecchiet iz Ulice Vittorino da Feltre 9 podrl s kolesom 63-letnega Carla Dugulina iz Ul. Belli 6, ki je nenadoma stopil s pločnika in prečkal cesto.

Vecchiet se je pobil in ranil po čelu ter bo ozdravel v dobrem tednu. Dugulin pa se je močno ranil v čelo, dobil pretres možganov in si verjetno prebil lobanjo. Spremljeli so ga s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek.

Včeraj dopoldne je 63-letna Marija Petrič poročena Bertaglia zaprosila moža, naj gre z doma na obisk k sorodnikom. Mož jo je seveda ubogal in odšel. Vrnil se je za dobro uro, pa je ves presenečen že ob vhodu v stanovanje zavohal plin. Naglo je vstopil in takoj odprl okna. Odšel je v spalnico in tam je na odeji na tleh zagledal truplo svoje žene. V njegovi odsotnosti je žena namreč vse pripravila za samomor in odprla plin. Na mizi pa je pustila listek, na katerega je napisala: «Odprite okna».

Z vespo se je včeraj dopoldne peljal iz Trsta proti Miljam 60-letni Giuseppe Giovannini iz Milj. Na križišču pri čistilnici Aquila pa mu je nenadoma počila zadnja guma in ga je vrglo ob zid. Prebil si je zgornjo čeljust ter se ranil in pobil po čelu. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti približno 40 dni.

Med telovadno uro je včeraj dopoldne nerodno padel študent Livio Coretti, ki biva v ezulskem taborišču na Padričah. Zlomil si je levo nogo in se bo moral zdraviti na ortopedskem oddelku od 30 do 40 dni.

—«»—

Z avtom v vespo

Ko se je včeraj dopoldne 33-letni Alessandro Lauro iz Ul. Commerciale 128 peljal z vespo po Miramarskem drevoredu, je hotel kreniti na levo, pa je za njim privozila z avtom Eliana Jaccard iz Ulice Cavana 24 in ga povozila. Lauro se je pobil, ranil in opraskal po levi nogi; zaradi česar se bo moral zdraviti štiri dni.

Apolonija Martelanc por. Znidarčič

In zopet so zapeli barkovljanski zvonovi. Včeraj smo spremljali k zadnjemu počitku eno izmed najzavednejših in delavnih barkovljanskih žen, našo zlato Polončko.

Kljub njeni visoki starosti in zrahljanemu zdravju nismo bili pripravljeni na najhujše. Saj je naša Polončka še pred nekaj dnevi hodila po bovedskih klancih.

Ni bilo sestanka ne prireditve, da ne bi srečal naše Polončke. Pa ni prišla nikoli sama, kajti spremljala jo je vedno njena velika in zavedna družina.

Ni poteklo mnogo let, ko si srečal po bovedskih klancih Apolonijo Martelanc, ženo našega Rika Sardota, ki ga drugi poznajo pod imenom Friderik Znidarčič, z «Našo ženo», «Pionirjem» in «Cicibanom», ki jih je razdeljevala po bovedskih hišah. Na vprašanje, kako se more kljub svoji visoki starosti ukvarjati s takim poslom, je Polončka vedno odgovarjala, da bi bila srečna, ko bi mogla nositi naš tisk v dvakratni ali trikratni meri.

S svojim možem Rikom je okusila božanje fašističnega režima, ko je morala v daljni Siciliji, daleč od svojih dragih, prebiti več let, od koder se je vrnila s svojimi hčerami, ki so začele hoditi po poteh svojega očeta in matere, kajti malo je družin, ki bi bile tako zgrajene, kakor je Znidarčičeva družina.

Zatisnila je oči prav gotovo v lepi zavesti, da bodo njeni otroci in vnuki hodili po njeni poti, ki jo je hodila ramo ob rami s svojim neustrašenim borcem in neumornim delavcem na vseh področjih.

Barkovljani in predvsem Bovedčani se dobro zavedamo, da je legla v grob napredna in delavna slovenska žena, kakršnih bi bilo treba v današnjih težkih časih za naše ogrožene Barkovlje.

Stricu Riku Sardotu in vsej družini izrekamo Barkovljani, posebno pa še Bovedčani, svoje najglobje sožalje.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 2. aprila se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo je 8 oseb, porok pa je bilo 11.

POROČILI SO SE: električar Ottavio Nacinovich in gospodinja Natalia Bernobich, knjigovodja Enrico Calligaris in gospodinja Maria Sartori, električar Luciano Toffoli in uradnica Caterina Gasmundo, prodajalec Tullio Oveglia in šivilja Antonia Bartole, pravni zastopnik Giuseppe Cefalo in študentka Nella Bonivento, uradnik Sergio Utel in gospodinja Antonia Dapas, uradnik Roberto Mattei in uradnica Maria D'Ambrosio, kmet Vittorio Coretti in gospodinja Nella Valenta, uradnik Bruno Lazzarini in gospodinja Serafina Zezza, tiskar Marino Susan in gospodinja Silvia Kirchner, trgovec Bruno Miliani in gospodinja Elda Maier.

UMRLI SO: 80-letna Marija Richter vd. Ferluga, 59-letni Giovanni Benci, 88-letni Ernesto Finzi, 87-letna Rosa Feruglio vd. Brunetti, 57-letni Josip Metlika, 58-letni Vladimir Starc, 57-letni Paolo Krzisnik, 80-letna Apolonija Martelanec por. Znidaršič.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v aprilu

Davanzo, Ul. L. Bernini 4; Giusti, Furlanska cesta 7; Millo, Ul. Buonarotti 11; Mizzan, Beneški trg 2; Tamaro-Neri, Ul. Dante 7; Harabaglia, Barkovlje, in Nicoli, Škedenj, imata vedno nočno službo.

DAROVI IN PRISPEVKI

Dr. Jadran Ferluga daruje 1.500 lir za Dijaško Matico in 1.500 lir za sklad Sergija Tončiča.

LJUDSKA PROSVETA

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo danes 3. aprila t. l. ob 18. uri na sedežu v Ul. Roma 15.

* * *

Prosvetno društvo «Igo Gruden», Nabrežina. Vsako sredo od 20. do 22. ure sestanek članov in simpatizerjev. Razdeljevanje članskih izkaznic za leto 1959. Pomenek o reorganizaciji pevskega zbora, dramske družine in drugo.

Vabi odbor.

—«»—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5950.—	6175.—
Marengo	4550.—	4700.—
Dolar	617.—	621.—
Frank franc.	123.—	126.—
Frank švic.	142.75	144.—
Sterling	1725.—	1750.—
Dinar	83.—	87.—
Šiling	23.75	24.25
Zlato	704.—	706.—
Zah. n. marka	148.75	149.75

—«»—

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče:			
«tarocchi»	118	171	147
«rdeče»	94	153	129
«more»	118	153	141
«svetle»	47	94	83
limone	59	94	83
jabolka:			
«abbondanza» I.	36	45	41
«abbondanza» II.	18	29	24
«delizia» I.	88	118	100
«delizia» II.	41	71	47
«imperatori» I.	29	65	41
hruške	106	165	129
artičoke (1)	5	50	21
brokola	24	59	41
cikorija	41	77	59
čebula	24	59	29
koromač	36	71	71
rajna solata	25	150	88
nova solata	200	350	300
krompir	29	56	33
kifeljčar	75	113	88
nov krompir	73	125	100
grah	118	188	141
zeleni radič	38	600	100
špinača	25	90	75

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

KINO

Excelsior. 15.00, 17.00, 19.40, 22.00 «Zakon», Gina Lollobrigida, Pierre Brasseur, M. Mastroianni, Yves Montand. Mladoletnim prepovedano.
Fenice. 15.00, 18.40, 21.50: «Velika dežela», Gregory Peck, Jean Simons, Caron Baker. Technicolor, technirama.
Nazionale. 16.00: «Ljubezen in smola», M. Mastroianni, V. Cortese, M. Arena.
Arcobaleno. 16.00: «Potovanje», Yul Brynner, Deborah Kerr. Technicolor.
Supercinema. 16.00: «Mačka», F. Arnoul, resnična zgodba o heroinki v okupirani Franciji.
Filodrammatico. 15.00: Skupina Mazzarella-Drei v reviji «Mattino in passarella» s štirimi francoskimi lepoticami, «Zlato Kalifornije», V. Mayo.
Grattacielo. 16.00: «Policarpo, ufficiale di scrittura».
Cristallo. 16.00: «Rakete v vrtu», Paul Newman, Joane Woodward, Joan Collins, Jack Carson. Cinemascope.
Capitol. 13.30: «Deset zapovedi».
Astra Roiano. 16.30: «Kocka je padla», Jean Gabin. Kriminalni film.
Alabarda. 16.00: «Običajni neznanci», Vittorio Gassman, Marcello Mastroianni, Rossana Rory, Totò.
Aldebaran. 16.00: «Veliki strah v koridi». Slavni toreadorji in korida.
Ariston. 16.00: «Flaš! Črna kronika», Rod Cameron. Kriminalni film.
Aurora. 15.30: «Vikingi».
Garibaldi. 14.00: «Usoda cesarice». Tretji del Sissi.
Ideale. 16.00: «Dracula — vampir». Mladoletnim prepovedano. Technicolor.
Impero. 16.00: «Usoda cesarice». Sissi, tretji dogodek.
Italia. 16.00: «Običajni neznanci», Vittorio Gassman, Marcello Mastroianni, Rossana Rory, Totò.
Moderno. 16.00: «Zakon močnega», Glenn Ford. Cinemascope, technicolor.
S. Marco. 16.00: «Napadalna patrulja».
Savona. 16.00: «Zvezni šerif», A. Davis, A. Whelan.
Viale. 16.00: «Nasilneži», A. Fabrizi, N. Taranto, M. Riva. Cinemascope.
Vittorio Veneto. 15.00: Dantejeva proza.
Belvedere. 15.30: «Roparji v prelazu».
Marconi. 14.30: «Čas za življenje». Po slavnem romanu pisatelja E. M. Remarquea.
Massimo. 16.00: «Herod Veliki», E. ..und Purdom, Silvia Lopez. Cinemascope, technicolor.
Novo cine. 16.00: «Susanna tutta panna», M. Allasio, N. Manfredi.
Odeon. 16.00: «Razbeljene ceste», Sterling Hayden, Y. De Carlo.
Radio. 16.00: «Ljubezen v vojni». Cinemascope, technicolor.

KINO V MILJAH
Verdi: «Nevarne žene», Sylva Koscina.
Roma: «Otok piratov». Technicolor.
Volta: «Prva ljubezen», A. Parro, C. Gravina.

RADIO

PETEK, 3. aprila 1959

RADIO TRST A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brez obvezno, drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Parada lahkih orkestrov; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Radijska univerza; 18.10 Brahms: Simfonija št. 4 v e-molu, opus 98; 19.00 Sirimo obzorja — Vzgoja v zgodovini; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Znani ansambli; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 21.20 Glasbena fantazija; 22.00 Poslednji dnevi slovenskih književnikov — «Prežihov Voranc»; 22.15 Koncert sopranistke Sonje Ivančič-Bleiweisove, pri klavirju Gojmir Demšar; 22.35 Orkester Dino Olivieri; 23.00 Nočne melodije; 23.30 Glasba za lahko noč.

TRST

11.30 Komorna glasba; 12.10 Tretja stran; 16.30 Saksofon v jazzu; 18.00 Orkestri lahke glasbe. 18.15 Odprta knjiga; 18.35 Carlo Pacchiori s svojim ansamblom; 19.20 Koncert sopranistke Gioiette Petracco; 19.45 Glas delavcev; 21.00 Simfonični koncert, dirigent Bruno Bartoletti, violinist Tibor Varga; 23.15 Orkester Ferrari.

II. PROGRAM

14.00 On, ona in tretji; 16.00 Tretja stran; 18.30 Pesmi IX. festivala v Sanremu.

III. PROGRAM

20.15 Koncert (Ravel, H. Wolf); 22.00 Boccherini, Schubert.

RADIO KOPER

5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Glasba po željah; 12.50 Glasba po željah (II. del); 13.15 Kmetijski nasveti; 13.45 Od melodije do melodije; 14.30 Domače aktualnosti; 14.40 Poje Slovenski oktet; 15.20 Igra godba JLA; 15.40 Ob 40. obletnici KPJ; 15.50 W. A. Mozart: Sonata v G-duru K 283; 16.00-17.00 Prenos RL; 17.00 Igra pianist George Liberace; 17.30 Zabavne melodije; 18.00 Tretja stran; 18.10 Popoldanski koncert; 18.50 Aktualnosti; 19.00 Pojejo «Trio Los Paraguayos», «Los Panchos», «Desperados», «Los tre de Santa Cruz»; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Igra Kurt Henkels; 22.40 Franz Schubert: Fantazija.

SLOVENIJA

8.05 Jutranji spored solistične glasbe; 8.40 Skozi Pariz z Lino Renaud; 9.25 Veseli zvoki; 9.40 Pet minut za novo pesmico; 9.45 Pozdravi za mlade risarje; 10.10 Orkester Radia Ljubljana izvaja dela domačih avtorjev; 11.00 Za dom in žene; 11.10 Za ljubitelje zabavnih melodij; 11.40 Finale 1. dejanja Rossinijeve opere Seviljski brivec; 12.00 Poje oktet bratov Pirnat; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Martin Mis: S čim bomo letos zatirali bolezni in škodljivce; 12.25 Slovenske narodne pesmi; 12.40 Sedem pevcev — sedem popevk; 13.30 Pozdrav iz Črne gore; 13.45 Zabavni intermezzo; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 14.35 Poje baritonist Robert Weede; 15.40 Iz svetovne književnosti; 16.00 Petkovo glasbeno popoldne; 17.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 17.25 Glasbena čajanka; 18.00 Radijski leksikon; 18.10 Umetne in narodne pesmi; 18.30 Iz naših kolektivov; 20.00 Petnajst minut z orkestrom Frank Chacksfield; 20.30 Mojstrska dela koncertne literature; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Nočni operni koncert; 23.10 Moderna plesna glasba; 23.35 Novi obrazi — nove popevke.

TELEVIZIJA

14.00 Solska ura; 17.00 Oddaja za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Tedenska ženska oddaja; 19.30 Ljudje in knjige; 20.30 Poročila; 21.00 Fuente Ovejuna (Lope De Vega).

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes 3. aprila bo koncert tržaškega simfoničnega orkestra pod vodstvom **Antonia Janigra** ter s sodelovanjem violinistke **Johanne Martzy**. Na sporedu so dela Rossinija, Mozarta in Čajkovskega.

TEATRO NUOVO

Danes zvečer ob 21. uri predstava komedije «Vrtiljak», ki jo je napisal Massimo Dursi.

MALI OGLASI

PODI IZ FURNIRJA po 330 lir kv. m — se prodajajo v Ul. Gambini 3.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V TRSTU

PRIREDI

tekmovanje pevskih zborov v narodni pesmi

5. aprila 1959 ob 16. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj»: Tekmujejo pevski zbori iz Padrič, Proseka - Kontovela, Sv. Križa in Rovt.

12. aprila 1959 ob 16. uri v Borštu: Tekmujejo pevski zbori iz Bazovice, Boršta, Doline in Lonjerja - Katinare.

19. aprila 1959 ob 16. uri finale v Auditoriju v Trstu: Tekmujejo pevski zbori, ki so dosegli na obeh predtekmovanjih prvo in drugo mesto.

Vsa tri tekmovanja bo ocenjevala strokovna komisija.

Slovenska prosvetna zveza bo podelila za prvo, za drugo, tretje in četrto mesto v finalni tekmi prvo, drugo, tretjo in četrto nagrado.

NOVO:

Walt Disney: *Racman na Južnem tečaju* L 200.—

Metka und Milan sprechen deutsch L 500.—

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Frančiška 20
Telefon 61-792

SOŽALJE

Ob smrti Apolonije Martelanc por. Znidarčič izreka Neodvisna socialistična zveza najgloblje sožalje družini in sorodnikom.

Sožaljem se pridružujeta uprava in uredništvo Primorskega dnevnika.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše drage žene, matere in stare matere

Apolonije Znidarčič roj. Martelanc

Posebna zahvala vsem darovalcem cvetja in vsem onim, ki so na kakršenkoli način počastili njen spomin in jo spremili na njeni zadnji poti ter tov. F. Stoku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Družine: ZNIDARČIČ, BRUS, JAGODIC, ČOK, DANIELI in MADJARIČ

Trst, 3.4.1959

Socialisti Kube in Fidel Castro

Na nedavnem plenumu Socialistične ljudske stranke Kube, ki se je vršil od 26. do 28. januarja 1959, po nepolnih šestih letih ilegale, so objasnili njena osnovna stališča in ocene v zvezi z najnovejšimi dogodki na Kubi in določili smernice bodoče politične orientacije. Socialistična stranka je v gibanje Fidel Castra poslala svoje ljudi šele aprila 1958. Na plenumu je podal poročilo generalni sekretar stranke Blas Roca. Najprej je govoril o tem, kako so bili zrušeni cilji in vojaški organi Batistovega režima, nato pa o novi oblasti na Kubi in jo označil za «neodvisno narodno oblast, ki ni podrejena imperializmu... za oblast, ki se neposredno opira na narodno meščanstvo, na malo mestno buržoazijo, na kmete in delavski razred». Toda delavci in revni kmetje se vedno niso zastopani v vladi. Družbene sekto-je, na katere se opira sedanja vlada, je on imenoval na podlagi družbene sile. Po njegovih besedah je dosedanji rezultat revolucije na vrh lakajev imperialistov, magnatov sladkorja, bank in imperialističnih podjetij, ter prehod oblasti v roke pristašev neodvisnosti, v roke male in nacionalne buržoazije. Toda revolucija se vedno ni zajela gospodarske in družbene osnove, za katero se je opirala stara vladavina, reakcija in tiranija» je dodal Blas Roca.

V svoji orientaciji izhaja Socialistična ljudska stranka (komunistov) Kube iz teh postavk in smatra, da je njena osnovna naloga v sedanjem trenutku braniti revolucijo in prispevati k njenemu nadaljnjemu razvoju». Ko je govoril o severnoameriškem imperializmu in njegovi povezanosti z Batistom, je Blas Roca dejal, da je «sovražnik revolucije številka ena» — severnoameriški imperializem. Nato je dejal, da je cilj kampanje, ki se v Severni Ameriki vodi proti ustrelitvi vojnih zločincev, da bi «zastrašili» novo vlado, da bi preprečili «sprejetje nujnih revolucionarnih ukrepov na gospodarskem in družbenem področju» in da doseže, da bi nova vlada odstopila od neodvisnosti in komaj dosežene vrhovnosti». Dodal je še, da so «sovražniki revolucije tudi latifundisti, veletrgovci, lastniki trgovskih družb, monopolov, bank in magnati sladkorja».

Ko je našteval notranje protirevolucionarne sile, je Blas Roca podčrtal, da so to ostanki birokratske buržoazije, oni ki so imeli gospodarske koristi od bivšega režima, razni funkcionarji državnega aparata, državne uprave in uprav nekaterih institucij. Dodal je, da ni moč reči, da bi vsi, ki so bili v državnem birokratskem aparatu Batiste, predstavljali notranje protirevolucionarne sile.

V nadaljevanju je Roca govoril o potrebi nadaljnjega razvoja revolucije in o zaostrenju sprememb na gospodarskem in družbenem področju. Poudaril je, da bi zaradi teh sprememb padlo zaposlenje množic, s čimer bi se sovražniku nudila možnost, da premaga revolucijo. Zaradi tega se Socialistična stranka ne omeguje na vprašanje obrambe revolucije, ampak zahteva hkrati tudi njen nadaljnji razvoj. V tem pogledu je on takole definiral svoje stališče: «Da bi se revolucija ubranila imperializma, mora biti še bolj protiimperialistična; da bi se ubranila reakcije, mora biti še bolj demokratična; da bi se zavarovala pred privilegiranimi, mora biti še bližja ljudstvu; da bi se ubranila pred protirevolucijo, mora biti še bolj revolucionarna». Socialistična ljud. stranka Kube podpira «krepko odločno revolucionarno oblast in začasno vlado»; podpirala jo bo tudi v bodoče, v kolikor bo vlada vodila neodvisno, nacionalno, demokratsko in napredno politiko.

V nadaljevanju svojega poročila se je Blas Roca dotaknil družbeno-političnega sestava sedanje vlade. S tem v zvezi je dejal, da družbeno-politični sestav ni v skladu z odnosi, na katere se opira. Po njegovem mnenju, vlada še ni sprejela sklepa o uveljavljanju agrarnega zakona, ki bo ga sprejeli že med borci; ni sprejela ukrepov proti rasni diskriminaciji in se ni znižala telegrafskih in električnih tarif. Vse to ni v skladu političnemu in družbenemu sestavu vlade, ampak je prav posledica tega sestava.

V vladi je preveč nerevolucionarnih ministrov, za katere bi celo mogli reči, da so protirevolucionarni. Ti elementi izražajo stališča konservativnih in reakcionarnih skupin». Roca je prav tako kritiziral okoliščino, da so v službi ministrstva zunanjih zadev ljudje, ki — sodeč po njihovi preteklosti — niso pripravljeni izvajati zunanje politike v duhu načel, ki jih je proglasil Fidel Castro. Vsi ti elementi smatrajo, da ni smeti dregati v interese imperializma, da bi se na ta način ognili njegovim napadom in da bi se tako znova oblast zavarovala pred njim.

Da bi bila vlada še bolj revolucionarna in sposobna- Roca predlaga spremembo njenega sestava. Da bi to dosegli, bi morali v vlado stopiti elementi, ki bi predstavljali «široko borbeno revolucionarno ljudsko koalicijo, ki se je ustvarila, brez sklepov in dekretov, med borbo». S tem v zvezi je Roca poudaril potrebo, da so v vladi zastopani predstavniki delavcev in kmetov in dodaja, «da je socialistična ljudska stranka pripravljena sodelovati v revolucionarni vladi, ki bi delala za uresničenje zahtev zgodovinskega trenutka in revolucionarnega procesa».

V nadaljevanju se je Blas Roca dotaknil vprašanja narodne enotnosti. S tem v zvezi je dejal, da je «borba za enotnost in organizacijo množic druga osnovna in odločilna plat linije SLS... enotnost, skovana v borbi, je omogočila revolucionarno zmago nad tiranijo. Potrebno je, da se ta enotnost razvija dalje, ker od tega je odvisen razvoj revolucije». Blas Roca je poudaril kot negativno dejstvo, da so v nekaterih krajih zaprli sindikalne prostore ali so jih zasedle oborožene sile, ki preprečujejo dostop delavcem. Prav tako je kritiziral vladne organe, ker so imenovali voditelje v sindikalnih zvezah.

V poročilu se zlasti posveča pozornost agrarnemu vprašanju. Kmetje tvorijo večino vojske Fidel Castra in zato je agrarna reforma postavljena na dnevni red «kot nekaj nujnega in nezadržnega». Pri tem je dejal, da so kmetje v nekaterih krajih že za časa borbe razdelili zemljo.

Glede ustavne reforme je Blas Roca dejal, da se mora reforma izvršiti v smeri omogočanja nadaljnjega razvoja revolucije. Nato se je zlasti dotaknil vprašanja odškodnine za razlaščeno imovino. S tem v zvezi je poudaril, da odškodnine ni treba dajati že takoj ob razlastitvi, in to v denarju, kakor predlagajo nekateri, ampak kasneje, v obrokih, in da bi jo mogli dati tudi v bonih in drugih vrednostih.

Generalni sekretar SLS je hkrati predložil, da bi dali mladini široke pravice in da se vsakemu mladincu prizna z 18. letom aktivna in pasivna volilna pravica, da more z 20. letom biti izvoljen za poslanca, s 24. letom za senatorja in s 30. letom za predsednika republike.

Ameriški vojak, ki je po operaciji na Danskem postal Kristina Jorgensen se bo te dni poročil s Howardom Knoxom. Tu ju vidimo na newyorškem matičnem uradu

NACISTI SVOJIM ŽRTVAM ŠE VEDNO NE DAJO MIRU

Profesor, ki hoče ovreči avtentičnost «Dnevnika» mladega judovskega dekleta

Bivši avstrijski nacist je hotel izkoristiti sloves Thomasa Manna

Nemci veljajo za zelo resen narod. Za take jih imamo tudi mi, pa čeprav smo imeli priložnost spoznati jih tudi z druge vse drugače resne plati. In vendar se med Nemci dogajajo stvari, ki so daleč od resnosti in pri tem je še posebej zanimivo to, da prihajajo ti nič kaj resni primeri iz istih, to je nacističnih krogov. Začnimo s prvim.

Kdo ne pozna «Dnevnika Ane Frank»? Dnevnik mladega judovskega dekleta, ki so jo nacisti umorili v svojem taborišču smrti, je izšel že v vseh mogočih jezikih in pred kratkim so v New Yorku imeli tudi svečanost ob prvem prikazovanju filma po isti temi. Francoska, angleška, italijanska in jugoslovanska gledališka publika pa ga je imela priložnost videti v najrazličnejših zelo uspelih predelavah, in zgodba mladega dekleta je zares ganila ves kulturni svet, razen «nadobudne» nemške nacistično usmerjene mladine, ki je predstavo «Dnevnika Ane Frank» izžvižgala in tudi prekinila, kot so v Rimu «nadobudni» misovski golobradci prekinili prvo predstavo «Romagnole». Toda med ljudmi, ki so se postavili proti literarni zapuščini tega mladega dekleta, se je v Nemčiji našel tudi neki profesor. Njegova zadeva je še posebej zanimiva, ker bo prišla pred sodišče.

Petdesetletni nemški profesor, za katerega se zatrjuje, da je kaj krepko korakal vštric s Hitlerjevimi pajaači, Lothar Stielau, je pred kakim mesecem objavil v nekem nemškem časopisu kritiko, v kateri med drugim beremo: «Falzificirani dnevnik Eve Braun in ne bolj avtentični «Dnevnik Ane Frank» sta prinesla nekaj milijonov tistim, ki so izkoristili polom Nemčije, hkrati pa sta nas Nemce napravila bolj občutljive.»

Ta citat sam dovolj jasno nakazuje nacistično usmeritev nemškega profesorja in tudi časopis, ki je bil pripravljen to objaviti, ne more biti mnogo boljši. Toda oče Ane Frank se s to gorostasno žalitvijo ni mogel sprijazniti, posebno ko so zadevo prevzeli tudi nekateri drugi treznejši in pametnejši nemški kritiki, ki so «objektivnega» profesorja Lothara Sielauja ostro napadli. Oče male Ane je proti profesorju vložil tožbo in dal piscu vso možnost dokaza, da dnevnik ni avtentičen. Hkrati pa se je tudi sam pripravil na razpravo in njegovi dokazi so neizpodbitni.

Razprava bo zanimiva. Toda do tedaj si oglejmo, kako je z dokazi, ki jih ima na razpolago oče nesrečnega dekleta. Družina Frank se je z neko drugo družino skrivala pred nacisti v nekem podstrešnem stanovanju v Amsterdamu. Kljub temu, da so za njihovo skrivališče vedele le tri ali štiri osebe, so jih nacisti v začetku avgusta 1944 le odkrili in vdrli v njih stanovanje, in kot je že znano, razmetali vse, kar so le mogli. Pri tem je padel na tla tudi dnevnik Ane Frank, ki je obstajal iz petih zvezkov in 312 nevezanih listov. Nacisti se v svoji topi ignoranci prav gotovo niso hoteli ukvarjati z navadnim popisanim papirjem trinajstletne deklice in so vse pustili na tleh. Pobrali so le nesrečne Jude, ker drugega itak niso imeli kaj odnesti, saj je bilo skrivališče skrajno skromno opremljeno. Ko pa so nacisti z ujetniki odšli, so prijatelji družine Frank pobrali, kar je ostalo in med tem tudi dnevnik Ane Frank. Dnevnik so nato skrili, ker so sicer pod psevdonimi bili v dnevniku tudi sami «obdelani». In ko se je oče nesrečne judovske družine sam ob koncu vojne vrnil iz nacističnega taborišča, je med drugim uredil tudi dnevnik svoje hčerke. Več mesecev ga je prepisoval. Pri tem mu je pomagala njegova tajnica. Pri prepisovanju je posamezne odstavke izpustil, ker so se mu zdeli preveč osebni in manj važni. Tako je «Dnevnik Ane Frank», kakršnega smo dobili v roke, dejansko le dobra polovica izvirnega rokopisa. Ko je oče mlade avtorice zbral ta zreducirani dnevnik svoje hčerke, ga je poveril svojemu prijatelju, pisatelju in novinarju Albertu Cauvernu, ki je nekatere pasuse v začetku dnevnika nekoliko popravil, vse ostalo pa pustil tako, kot je bilo v izvirniku, razen kake malenkostne slovnične in sintaktične napake, ki jih je popravil.

Pred nemškim sodiščem v Liebeku pa ne bo kot dokazna snov «Dnevnik Ane Frank», kakršnega smo mogli brati, pač pa izvirni rokopis mladega judovskega dekleta, to se pravi tistih pet zvezkov in 312 nevezanih listov, ki so padli s police, ko so v skrivališče Judov v Amsterdamu vdrli nacistični vojaki.

Kako se bo «objektivni» profesor Lothar Stielau zagovarjal, ne vemo, toda nemško sodišče bi lahko enkrat za vedno napravilo konec sramotnemu početju bivših in sedanjih nacistov, ki svojih žrtev še vedno ne puste pri miru.

Druga zadeva prihaja z Dunaja. Nemškega pisatelja Thomasa Manna ni potrebno predstavljati. Njegova dela so prav tako slavna, kot je popularen «Dnevnik Ane Frank». Med svojimi prvimi deli je Thomas Mann začel pisati «Felixa Krulla». Čeprav je bilo to eno njegovih prvih del, ga veliki pisatelj ni dokončal. Ko se mu je življenje že iztekalo, se je svojega, rekli bi prvenca, ponovno lotil, smrt pa mu je prekrižala račune in «Felix Krull» je ostal nedokončan. In nenadoma se ti na Dunaju pojavi neko nadaljevanje in konec «Felixa Krulla» pod psevdonimom Hansa Petra Dorna. To je dejansko nov roman, v katerem se zgodbe tega znanega pustolovca nadaljujejo in dopolnjujejo z novimi zgodbami. Plagiator je verjetno računal s slovesom velikega avtorja in hkrati z dejstvom, da je Thomas Mann že mrtev. Hotel je tako priti do denarja. Toda sreča mu ni bila naklonjena. Če se pokojni nemški pisatelj proti svojemu falzifikatorju ne more boriti, sta proti njemu nastopila pisateljeva nečakinja Erika in njegov založnik.

Oba sta vložila tožbo in pri tem se je pokazalo, da je Hans Peter Dorn dejansko neki Walter Thomas, ki je zelo znana osebnost iz sedanje pa tudi iz polpretekle dobe. Gre za bivšega nacističnega funkcionarja iz dobe, ko je bila Avstrija pod nacistično okupacijo. Tedaj je Walter Thomas vršil funkcijo «generalnega inšpektorja državnih kulturnih ustanov», to je ustanov, ki se niso prav nič ukvarjale s kulturnimi problemi, pač pa z Goebbelsovo nacistično propagando. Sicer pa je bil mož dobro znan tudi zaradi svojih zvez z najvišjimi nacisti in s samim vojnim zločincem Baldurom von Schirahom.

Kako se bo ta zadeva končala, ne vemo. Veliki nemški pisatelj Thomas Mann je v času nacizma že itak doživel dovolj zla. Kaže, da mu nacisti še po smrti ne dajo miru. Ker mu ne morejo drugače škodovati, skušajo izkoristiti njegov sloves, da bi prišli do denarja. Upati je, da jim bo sodišče to preprečilo.

—«—

OB OBLETNICI POGUMNEGA «POHODA NA SEVERNI TEČAJ»

Brez novih traktorjev in letal le dobra priprava, psi in človek

Pogumni raziskovalec Peary se je za svojo «življenjsko nalogo» spremenil v nekakšnega Eskimca, enako je izvežbal in opremil svoje spremljevalce

Kako nebogljen se nam zdi človek izpred 50 let, če začenjamo obravnavati njegove tedanje velike uspehe. Danes, ko sta sovjetski in ameriški satelit že na poti okoli Sonca, se nam zdi podvig raziskovalca Pearyja izpred 50 let prava igračka. In vendar je ta veliki mož tedaj presenetil ves svet in posebno mlajši ljudje so se nad njim navduševali, ker je odprl novo pot. Za kaj gre?

Čez tri dni bo minilo 50 let, ko je Roberth Edwin Peary s svojo skupino po dolgi mučni poti prispel na severni tečaj in tu zasadil ameriško zastavo. Tedaj še nismo bili preživeli niti prve svetovne vojne, kaj šele drugo, in pot na severni tečaj se je le drznejšim ljudem zdela pomembna, dočim so jo drugi smatrali za junaški, vendar več ali manj nepotreben podvig. Danes pa je severni tečaj ali bolje ves prostor nad severnim tečajnikom novo strateško pomembno področje, ki ga odprave te ali one velike sile podrobno proučujejo za morebitni bodoči spopad. Roberth Edwin Peary pa ni bil niti strateg niti pustolovec, pač pa trmast znanstvenik, ki si je postavil za življenjsko nalogo priti na severni tečaj.

Na poti proti severnemu tečaju se je do tedaj najdalje prerinil italijanski raziskovalec Umberto Cagni, ki je 25. aprila leta 1900 prispel do 86. stopinje 34 minut severne širine. To je bilo zelo «blizu» severnemu tečaju, vendar je Cagnija ločilo od tečaja še vedno 760 km najnapornejše poti. Roberth Edwin Peary je še prej poskušal prodreti do severnega tečaja in sicer čez Groenlandijo. 1906. je prodrl dejansko zelo blizu, približno enako daleč, kot je leta 1900 prodrl Umberto Cagni, le da je Cagni vzel za odskočno desko otočje Franca Jožefa.

Se pred Cagnijem in Pearyjem je sloviti raziskovalec Nansen postavil osnovno načelo tistim, ki bodo hoteli priti na severni tečaj. Nansen je zapisal: *«Človek, ki bo hotel zagospodariti nad ledenimi puščavami severnega tečaja, bo to dosegel le pod pogojem, če se bo spremenil v Eskima.»* Peary, ki se je že prej dvakrat preizkušal na pohodu na severni tečaj, je to Nansenovo sentenco pravilno dojel. Svoje spremljevalce je izbral vprav med ljudmi, ki žive nad severnim tečajnikom, to se pravi med ljudmi s skrajnih obronkov Groenlandije. Tu je med redkimi prebivalci tega ledenega področja zbral nad 200 nosačev, poleg tega je vso svojo ekipo opremil tako, kot so opremljeni prebivalci skrajnih severnih predelov, tik pred in za severnim tečajnikom.

Te svoje ljudi je oblekel v hlače iz kože severnih medvedov, jope pa jim je napravil iz lisičje kože ali iz kože severnega jelena, seveda tako, da je bila dlaka na zunanji strani. Tudi kapuce so bile iz iste kože in namesto običajnih, pa čeprav najpopolnejših šotorskih kril, se je naučil, kako se postavljajo «igloji», to se pravi domovi, kakršne imajo severni Eskimi. Navadil se je bil «zidati» končaste «igloje» iz kosov ledu in stlačenega snega. Da bi se privadil na tamkajšnje razmere, se je dolgo vežbal živeti v takih hišicah ob peči, ki jo je kuril z živalskimi tolščami. Te peči oddajajo strahovit smrad, ki ga človek iz civiliziranega sveta ne more prenesti, toda Roberth Edwin Peary je bil mnenja, da če prenese to organizem Eskima, mora prenesti tudi njegov organizem in organizem njegovih spremljevalcev. Zavedal se je, da ga čakajo temperature tudi pod 60 stopinjami C, kajti pot od zadnje točke, do koder je bil prišel prej, do tečaja, je dolga. V juliju 1908. leta je tako pripravljen in opremljen Roberth Edwin Peary zapustil Združene države z ladjo «Roosevelt», ki je bila najbolje in najtrdneje opremljena ladja tedanje dobe za «naskok na severni tečaj».

Naporna pot se je začela pravzaprav šele po postanku v Etahu, kjer je vkrcal na ladjo svoje Eskime. Med Groenlandijo in Grantovo deželo je ladja «Roosevelt» s težavo prebijala led, kajti ta ozki rokav med Groenlandijo in Grantovo deželo je skoraj vedno zamrzel ali prekrit z nekakšno debelo brozgo debelih kosov ledu. Danes, pri sodobnih sredstvih, si je skoraj nemogoče zamisliti napore nekdanjih plovcev. S sedanjimi popolnimi radijskimi sprejemniki in oddajniki, z radarskimi napravami in z vsemi drugimi pripomočki bi bila ta pot veliko lažja. Toda tedaj je moral na glavnem jamboru stati opazovalec z daljnogledom in bolj z rjovenjem kot kričanjem dajati posadki ladje napotke in pojasnila, kod naj krene, kaj je pred njimi, kje je led tanjši, kje bi se dalo laže priti dalje. Ponekod je bil led sicer tenek, to se pravi «le» kak meter debel, ponekod pa se je ladja «Roosevelt» povzpela tudi na 10 metrov debelo ledeno ploščo, jo pod seboj strla in nato sama treščila spet v vodo.

Do leta 1905, to se pravi le tri leta prej, bi si nihče ne bil upal skozi rokav med Groenlandijo in Grantovo deželo, ker je bilo to nemogoče. In vendar je leta 1908 ladja «Roosevelt» s Pearyjem in njegovimi ljudmi končno prodrla v Arktično morje. Kako hudo težavna je bila ta vožnja, nam pove sledeči podatek: Ko se je ladja «Roosevelt» vračala po isti poti, je ostala brez propelerja in brez krmila in še danes se zdi človeku neverjetno, kako je kapitanu ladje Barkletu uspelo med tistim ledovjem pripeljati ladjo spet v ocean.

Ne glede na velike napore skozi ožino, se je 22. februarja 1909 dolga kolona 15 sani in nad sto psov napotila od zadnjega oporišča na kopnem proti severnemu tečaju. Ob zadnjem obronku Grantove dežele je ostala ladja «Roosevelt» s posadko in nekaj Eskimi, dočim so najdrznejši spremljevalci Edwina Pearyja vzeli s sabo vse, kar bi jim bilo moglo služiti na dolgi poti. Posadko za pot proti tečaju je sestavljalo 24 oseb, njihova hrana je bila za vsak dan racionirana brez večjih rezerv. Obstajala je iz piškotov, čaja, kondenziranega mleka ter nekaj neokusne zmesi mesa, tolščе in sočivja, ki mu pravijo «pemmikan».

Skupina 24 mož je opravila glavni del poti, dokler je bila njih prisotnost kot nosačev potrebna. Zadnji kos poti na je opravil le Peary s svojim črnskim slugo in štirimi Eskimi. Do tod je Peary s svojimi najbolj zvestimi možmi hodil na koncu dolge kolone. In ko so postavili zadnje oporišče, kakih 140 km pred tečajem, so se tu le za nekaj časa odpočili in se je nato skupina šestih najdrznejših mož odpravila še na 140 km dolgo pot v samem ledu.

Peary je tokrat odpravo pripravil zelo previdno in računal z vsem. Ni mu preostalo drugega. Prejšnji poskusi so mu spodleteli in leta so se odmikala. Ko se je lotil svojega zadnjega in uspelega podviga, mu je bilo že 53 let. Če bi njegov poskus še tokrat propadel, bi bila propadla njegova življenjska naloga. Zato ga na predzadnji etapi velikega pohoda na severni tečaj srečamo kot povsem svežega in čilega.

Po nevsakdanjih naporih je njemu in njegovim vendarle uspelo 6. aprila prispeti na točko, ki se na zemljevidu označuje kot severni tečaj. Ko je zasadil ameriško zastavo na točko severnega tečaja, je bilo navdušenje nepopisno. Po dolgem naporu si je skupina privoščila 24-urni počitek. Da bi ne prišli «samo» za to, so Peary in njegovi skušali izmeriti tudi globino morja pod ledom, kar jim, žal, ni povsem uspelo, kajti naprave so izmerile do 2750 m, vendar niso dosegle dna. Na tečaju je Peary ostal dva dni, nato so se odpravili spet proti domu z velikim zadoščenjem, da je Pearyju po 400 let trajajočih poskusih «pohoda na tečaj» vendarle pripadla čast kot prvemu zasaditi prapor na to do tedaj nedostopno točko.

Ko smo lansko leto zabeležili velike napore ameriških, ruskih in drugih odprav na južni tečaj v okviru mednarodnega geofizikalnega leta, smo se navduševali nad uspehi posameznikov, toda kolikšna razlika med temi in Pearyjevo odpravo pred 50 leti. Kako je bil opremljen Peary in kako so opremljeni sedanji raziskovalci. Kljub temu pa je treba vendarle priznati, da vsa sodobna tehnika človeku je pomaga, ne more pa mu odvzeti njegove glavne vloge.

Ostanki ameriškega vojaškega dvomotornika vrste «Douglas», ki je strmoglavilo 31. marca v bližini letališča Capodichino (Neapelj). Pri tem so bili trije vojaki mrtvi, štirje pa se bore s smrtjo

Louis Armstrong v Ljubljani

Na svoji evropski turneji je Louis Armstrong s svojim malim ansamblom prispel z letalom preteklo sredo iz Pariza v Zagreb in od tam v Ljubljano, kjer je imel v dvorani Gospodarskega razstavišča izredno uspel koncert. Dvorana je bila nabito polna, kljub temu, da se je koncert začel z več ko dveurno zamudo, ker je imelo letalo zaradi megle v Parizu šest ur zamude. V drugem delu koncerta je sodelovala tudi črnska pevka Velma Middleton. O Armstrongovi umetnosti je R. Ajlec v «Ljudski pravici» napisal naslednje: «V Armstrongovi trobenti spi mnogo poljudnih melodij iz raznih časov in krajev; kot melodični vzorci za njegove bluese in swinge so prihajale na vrsto, poleg neworleanskih in ameriških, kakšna evropska revijska melodija, francoska šansona, španska in celo stara dunajska popevka. Vse te in številne druge prvine pregneta in tako se pokaže njegov jazz za široko poljudno ter internacionalistično opredeljeno — umetnost; umetnost zato, ker pri vsej prostodušnosti ni nikoli vulgaren, ampak po svoje plemenit in ker sta v njem čuteče srce in poezija.»

Sinoči je imel Louis Armstrong dva koncerta v Zagrebu, danes pa odhaja v Beograd, kjer bo priredil dva koncerta.

Nova drama Mateja Bora

Pesnik in dramatik Matej Bor je te dni predložil dramskemu gledališču v Ljubljani štiridejanko iz osvobodilnega boja z naslovom «Zvezde so večne». Drama bo v najkrajšem času predložena gledališkemu svetu, oziroma upravnemu odboru.

Nemški radio o Miroslavu Krleži

Zapadnonemške radijske postaje Muenchen, Stuttgart, Koeln in Berlin so pod naslovom «Steklena posoda pestre svetlobe» oddajale portret hrvaškega književnika Miroslava Krleže, ki ga je napisal književnik Milo Dor. Te oddaje, ki so trajale pol ure, so izzvale veliko pozornost v najširših krogih nemške javnosti. Dobro sestavljene iz krajših izvlečkov iz Krleževih del, življenjepisnih podatkov in glavnih značilnosti njegovega opusa, so te oddaje v zgoščeni obliki prikazale osebnost in delo jugoslovanskega pisatelja, za katerega vlada v zapadnem svetu vedno večje zanimanje in se že nekaj založb v Zapadni Nemčiji zanima za njegova dela. Poleg teh oddaj o Krleži je radio Frankfurt v okviru študij za sodobno literaturo oddajal pripovedko «Povest o sreči in nesreči» N. Bulatoviča in «Masko» Miodraga Pavloviča, radio Hamburg pa radijsko dramo «Priča» Radomira Kostantinoviča ter dve krajši drami Miodraga Djurdjeviča. Sedaj pripravljajo za radio Bremen oddajo izbora Krleževe lirike v prevodu Mila Dora.

Louis Armstrog v spremstvu pilota JAT in hostess na letališču v Zagrebu

Foto: Edi Selhaus

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pred vami je majhno razočaranje. Zdravje ne bi moglo biti boljše.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Imeli boste občutek, da vas ne razumejo; naglica pa nikakor ne bi bila na mestu.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Uspelo vam bo dobiti važno podporo, ki vam bo v pomoč pri uresničenju načrta.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ne pripisujte nobenega pomena besedam osebe, za katero veste, da govori iz ljubosumja

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Majhni uspehi, ki jih boste dosegli, ne bodo zadovoljili vašega samoljubja.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Nekateri iskreni prijatelji vam bodo pregnali melancholične misli.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Če morate izbirati, bodite objektivni.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Skušajte se ogniti prepiru v družini in pokažite več diplomacije.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Ohranite svoj optimizem: le tako boste prebili dan v miru.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Povejte odkrito svoje mnenje: le v resnici boste našli srečo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaše nasvete bodo sprejeli in vse se bo razvijalo po vašem predvidevanju.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Opirajte svoje upanje na stvarnost in ne izgubljajte se v sanjarjenju.

Natečaj za mlade glasbenike

Zveza glasbenih umetnikov Jugoslavije priredi Drugi jugoslovanski natečaj mladih glasbenih umetnikov v solo petju, klavirju, harfi, violini, violončelu, violi, flavti, oboi, klarinetu, fagotu, rogu, trombi in trombonu ter v dirigiranju. Natečaj se bo vršil od 8. do 10. oktobra v Zagrebu.

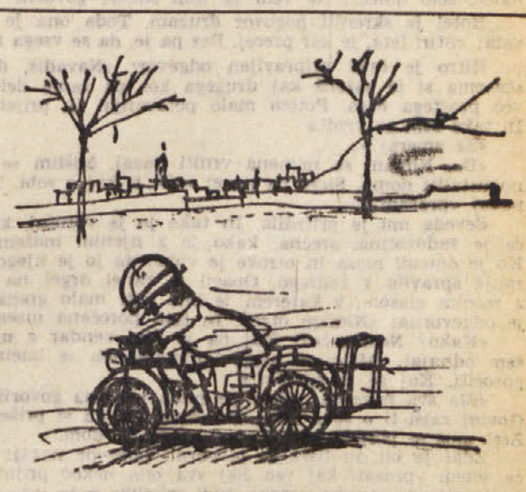

— Franca, slišal sem ropot; najbrž smo izgubili kovček

Goriško-beneški dnevnik

Danes nadaljevanje diskusije o proračunu

Koliko občani dajo občini in koliko prejmejo od nje

S šestimi nasprotnimi glasovi (dva komunista, dva socialna demokrata, monarhist in liberalec), z vzdržanim glasom socialista ter z 28 glasovi demokristjanov, misinov in dveh predstavnikov SDZ je bilo v sredo zvečer sprejeto poročilo o proračunu goriške občine za leto 1959. Danes ob 18. uri se bo nadaljevala razprava o posameznih postavkah proračuna.

Med dohodki goriške občine naj navedemo le nekatere. Občina dobi vsako leto za zlato odlikovanje 40.000 lir, za razne globe predvidevajo 6 milijonov lir (800.000 lir manj kot lani) od klavnice 6,750.000 lir od javnih oglasov 5 milijonov lir. Samo od trošarine bo občina prejela 394.500.000 lir, toliko kot lani; 60 milijonov za družinski davek, 1,5 milijona od davka na živino, 2,2 od davka na pse, itd.; skupno za vse davke 121,474.000 lir; za prevoz smeti 18 milijonov, 20.000 lir od taksistov, ki parkirajo na javnem prostoru, za dodatne davke 77,9 milijona lir, 30 milijonov lir bo znašal državni prispevek za preskrbo z vodo. Skupno bo imela občina 1,5 milijarde lir dohodkov.

Izdatki: 21 milijonov lir za plačevanje obresti za posojila, 6,5 milijonov lir bo potrošila občina za vzdrževanje prostorov, ki so namenjeni javnosti, za plače osebju ter za doklade uradnikom in mezdnim delavcem 93 milijonov lir (400 tisoč lir več kot lani), 30 milijonov lir za občinske upokojence, 82 milijonov lir za socialne prispevke občinskih uslužbencev, 1,8 milijona lir za obleke občinskim delavcem (toliko kot lani), 3 milijone lir za državne praznike, 29 milijonov lir za mestno policijo, 15,5 za pometače, 15 milijonov lir za javno razsvetljavo, za trge in sejme 7 milijonov lir; za glavno pokopališče 7,5 milijona lir, 800.000 lir za okoliška pokopališča, 8 milijonov iir za vzdrževanje kanalizacije, 25 milijonov lir za plače osebju tehničnega urada, 16 milijonov lir za vzdrževanje parkov, 26 milijonov lir za vzdrževanje osnovnih šol, 18,2 milijona lir za najemnine za otroške vrtce, samo 800.000 lir za kmetijstvo, in 100.000 lir za živinorejo, 6 milijonov za pomoč revnim, 10 milijonov lir za pomoč dela nezmožnim, 45 milijonov lir za bolniško oskrbo revežem. Vse izdatke krijejo dohodki.

—o—

Kokošja kuga v Števerjanu

Ker so v Števerjanu ugotovili več primerov kokošje kuge, smo zaprosili občinskega živinozdravnika, naj nam pove, kako naj se kmetovalci ravnajo. Povedal nam je, da bolezen (laringotracheite) napada piščance, purane itd. Bolezenski znaki so zelo različni; najpogostejša je griža, dihanje z odprtim kljunom, velika žeja in oslabitev okončin, ki se konča z mrtvoudom. Bolezen zelo hitro napada perutnino in traja dva do tri dneve pred nastopom smrti. Umrljivost je zelo visoka.

Če so živali že obolele, ni proti bolezni nobenega zdravila. Uspešno je samo predhodno cepljenje vsake tri mesece s cepivom proti kugi (pseudopeste), ki ga je izdelal Istituto Siroterapico Milanese. Injekcija dveh kub. cm se daja kokošim v stegno. Na tak način je treba perutnino cepiti vsaj štirikrat na leto. Če so kokoši že obolele, je vsako cepljenje zaman.

Kakšne knjige kupujejo Goričani

V zadnjih štirih tednih so goriške knjigarne od romanov prodale največ «Doktorja Živaga» od Pasternaka, na drugem mestu je Tomasijev roman «Il gattopardo», na tretjem mestu pa «Zgornja soba» od Johna Braina: Knjigo kupujejo predvsem ženske. Zelo se prodajajo tudi Ceramove «Pokopane kulture».

—«»—

Najdeni predmeti

Poveljstvu mestnih stražnikov v Ul. Mazzini so pošteni najditelji izročili v varstvo sledeče predmete:

denarnico iz plastike, poročni prstan, posrebreno zaponko, žensko haljo, žensko kolo ter vsoto denarja.

Kdor lahko dokaže, da so predmeti njegova last, naj se zglasi na policiji.

Izpred sodišča

Nepoboljšljiv pijanec in tat štiriindvajsetič na zatožni klopi

Obsojen zaradi zlorabe naslova in sleparije

Dne 28. februarja letos je prišel na orožniško postajo Severino Kogoj. Prijavil je, da so mu neznanci malo prej ukradli iz suknjiča, ki je bil obešen v baru «Union», kjer je bil sam natakar, zapestno uro in zlat prstan v skupni vrednosti 25.000 lir.

Orožniki so takoj šli v lokal in ugotovili, da je bil v baru, ko je bila izvršena tatvina, neki Brumat. Po opisu so spoznali, da je to bil že dobro znani 49-letni Giacinto Brumat, stanujoč v Ločniku, Ul. Romana 19, ki je bil že velikokrat obsojen zaradi pijanosti in tatvine. Zato so ga takoj začeli iskati po mestu ter so ga po nekaj urah našli pijanega v neki gostilni. Preiskali so ga ter dobili pri njem ukradeno zapestno uro, ne pa prstana. Na zasliševanju je Brumat izjavil da je prstan prodal 42-letni Mariji Fabjan, por. Cossi, ki je solastnica gostilne «Al Sole». Ta je priznala, da je vzela prstan od Brumata, ker ji je bil dolžan nekaj denarja in ker ni plačeval pijače, nameravala pa ga je obdržati, dokler ne bi poravnal dolga.

Po končani preiskavi so orožniki prijavili sodišču Fabjanovo zaradi neprevidnega nakupa ukradenega predmeta, Brumata pa zaradi tatvine in pijanosti v javnem lokalu; medtem pa so ga do obravnave poslali v zapor.

Na včerajšnji razpravi sta obtoženca potrdila orožnikom dane izjave, Brumat pa je v opravičilo dodal, da zaradi pijanosti ni vedel, kaj počenja, ter da tega ne bi napravil, če bi bil trezen.

Sodnik je oba spoznal za kriva obtoženih dejanj ter je obsodil Marijo Fabjan na 8 tisoč lir globe. Giacinta Brumata (ki je bil sojen že štiriindvajsetič) pa na 4 mesece zapora ter na štiri tisoč lir globe.

* * *

46-letni Alfredo Raoul Liguori, po rodu Rus, spada v tisto kategorijo nepridipravov, katerih je v Italiji veliko, ki se radi bahajo z naslovi kot so «commendatore», «conte», «dottore» in s podobnimi imeni ter jih seveda pridno izkoriščajo za svoje sleparske namene. Da ni omenjeni Liguori novinec v tem poslu, nam priča že njegov kazenski list; nabral si je že sedemnajst obsodb zaradi zlorabe naslovov in sleparij. Najbolj pogosto nasedajo takim tičem trgovci in hotelirji, kot se je zgodilo v našem primeru.

V hotelu «Europa» v Gorici je «doktor» Liguori, potem ko je bil več dni na hrani in stanovanju, plačal račun z bančnim čekom za vsoto 50.000 lir. Toda banka je upravnici hotela Frančiški Šuligoj odgovorila, da ček ni krit, in tako je prišel «doktor» Liguori pred sodišče; še enkrat je bil obtožen zlorabe naslova in sleparije.

Po kratki obravnavi je sodnik dr. Fabiani obsodil Aurelio Liguorija na 10.000 lir globe ter na plačilo sodnih stroškov.

—«»—

Nenadna slabost

Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ob 10. uri odpeljali v bolnišnico pri Rdeči hiši jug. državljanko 19-letno Danilo Volčič, ki je prišla v Gorico s propustnico. Slabo ji je bilo v Ul. Oberdan.

—o—

Vozni red vlakov na postaji v Gorici

ODHODI

Proti TRSTU: 0.15 (D), 5.54 (A), 6.50 (A), 7.48 (D), 8.07 (A), 8.49 (D), 10.52 (D), 14.03 (A), 15.41 (A), 16.15 (DD), 18 in 41 (A), 20.04 (A), 21.16 (D).

Proti VIDMU: 4.50 (A), 6.31 (A), 7.51 (A), 9.04 (DD), 9.37 (D), 10.53 (A), 13.03 (D), 13.44 (A), 15.39 (A), 17.30 (A), 18.57 (A), 20.06 (D), 21.31 (A), 22.56 (A).

PRIHODI

Iz TRSTA: 4.49 (A), 6.29 (A), 7.45 (A), 9.02 (DD), 9.35 (D), 10.49 (A), 13.02 (D), 13.42 (A), 15.37 (A), 17.28 (A), 18.55 (A), 20.01 (D), 21.29 (A), 22.55 (A).

Iz VIDMA: 00.14 (D), 5.52 (A), 6.48 (A), 7.46 (D), 8.05 (A), 8.47 (D), 10.50 (D), 14.01 (A), 15.36 (A), 16.14 (DD), 18.39 (A), 20.02 (A), 21.14 (D).

A — potniški vlak
D — hitri vlak
DD — brzi vlak

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Nastop baleta gledališča Bolšoj iz Moskve».
VERDI. 16.30: «Bratje Karamazovi», Y. Brynner, M. Schell.
VITTORIA. 17.15: «Ponosni upornik», A. Ladd, O. De Havilland.
CENTRALE 17.00: «Tom in Gerry v tretjem srečanju», barvna slikanica.
MODERNO. 17.00: «Tvoja ženska».

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italia 106, tel. 31-51.

V nedeljo na Kornu

Nagraditev kmetov ki so uredili hleve

V nedeljo 5. aprila bo predsednik pokrajinske uprave dr. Angelo Culot razdelil nagrade kmetovalcem, ki so popravili hleve in dvorišča. Priložnostna svečanost bo ob 10.30 v vojaškem muzeju na Trgu De Amicis (Korn). Kakor smo javili v naši nedeljski številki, bodo prejeli nagrade z diplomami številni slovenski kmetovalci iz doberdobske, sovodenjske, števerjanske in goriške občine.

—«»—

V Gorici bodo sodili znanega sleparja

Zlatarje v Vicenzi je ogoljufal za 30 milijonov lir

Na goriškem sodišču bodo sodili Daniela De Tona, ki je ogoljufal urarje in zlatarje iz Vicenze za okoli 30 milijonov lir. De Tone je bil znan tudi v Trevisu, Perugii, Brescii, Alessandrii, Vicenzi in Gradežu. V vseh teh mestih je storil 7 kaznivih dejanj; zlatarje je ogoljufal, prikrival jim je svoje pravo ime in kazal tujo osebno izkaznico. Včeraj so mu sodili v Vicenzi, kjer je obtoženec pismeno zahteval, naj se vse goljufije smatrajo za eno samo dejanje. Ker je bil zadnjikrat zaslišan pred goriškim preiskovalnim sodnikom, je sodišče v Vicenzi sklenilo, da mu lahko sodi samo goriško sodišče.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 20.5 stopinje ob 14. uri, najnižja 10.5 stopinje ob 6.30. Vlage 40 odstotkov.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

S kolesom od Milana do otoka Ischia in povratek

Letošnja dirka okoli Italije bo od 16. maja do 7. junija

Etap bo 22 s 3671 km - Razmeroma kratke proge, 4 etape na kronometer in en sam dan počitka - karakteristika letošnjega «Gira» 40 milijonov nagrad za posameznike in ekipe

S. VINCENT, 2. — Letošnja kolesarska dirka okoli Italije, 42. po številu, je razdeljena na 22 etap s 3671 km. Tako so javili danes na tiskovni konferenci organizatorji, ki so mnenja, da je letošnja proga drzna in zanimiva. Kolesarji bodo startali iz Milana v soboto 16. maja in bodo privozili na cilj, ki bo v istem mestu, 7. junija. Etape bodo v glavnem kratke (povprečna dolžina 165 km), trije cilji bodo na vzpetinah Abetona, Vezuva in S. Marina, nadalje bo krožna etapa okoli S. Marina in končno bodo 4 etape na kronometer. Za kronometrske etape so izbrali dve progi po ravninah (krožna etapa okoli Salsomaggiore in Turin-Susa), tretja bo tekla delno po ravnini delno pa po hribovitih krajih (krožna proga okoli otoka Ischia), medtem ko bo zadnja etapa vzpon na Vezuv.

Nagrad pa bo za 40 milijonov lir, in sicer za posameznike in tudi za ekipe. Način podelitve je povsem nov in ga še proučujejo.

Etape bodo sledeče:

16. maja: Milan — Salsomaggiore 135 km;
17. maja: krožna etapa okoli Salsomaggiore na kronometer za posameznike 23 km;
18. maja: Abetone — Arezzo 170 km;
20. maja: Arezzo — Rim 250 km;
21. maja: Rim — Neapelj 220 km;
22. maja: vzpon na Vezuv na kronometer 8 km;
23. maja: krožna etapa okoli otoka Ischia na kronometer za posameznike 31 km;
24. maja: Neapelj — Vasto 195 km;
25. maja: Vasto — Teramo 135 km;
26. maja: Ascoli Piceno — Rimini 230 km;
27. maja: počitek v Riminiju;
28. maja: Rimini — Verona 235 km;
30. maja: Verona — Rovereto 145 km;
31. maja: Trento — Bocen 200 km;
1. junija: Bocen — S. Pellegrino Terme 245 km;
2. junija: S. Pellegrino Terme — Genova 235 km;
3. junija: Genova — Turin 190 km;
4. junija: Turin — Susa na kronometer za posameznike 50 km;
5. junija: Turin — S. Vincent 135 km;
6. junija: Aosta — Courmayer 296 km;
7. junija: Courmayer — Milan 225 km.

Za veliko gorsko nagrado je določenih 10 gorskih prelazov, in sicer 8 prve in 8 druge kategorije. Za prvo kategorijo so določili Abetone, Piane delle Fugazze, Prelaz Brocon, Prelaz Rolle, Prelaz Tonale, Veliki sv. Bernard, Colle de la Forclaz in Mali sv. Bernard. Za drugo kategorijo veljajo vzponi na Prelaz Oppio, della Consuma, Poggio del Nibbio, Vezuv, S. Marino, Costalunga, La Mendola in Cadibona.

ERCOLE BALDINI
lanskoletni zmagovalec «Gira» je tudi letos favorit št. 1

LAHKA ATLETIKA

BOSTON, 2. — Svetovni prvak v skoku v višino v dvorani John Thomas, bo lahko konec tedna zapustil bolnišnico, v katero se je zatekel zaradi poškodb na nogah. Zdravniki so izjavili, da se mu rane dobro celijo in da ne bodo zapustile posledic.

Svetovno namiznoteniško prvenstvo v Dortmundu

Japonska - ekipni svetovni prvak

Po ekipnem prvenstvu se je začelo tekmovanje posameznikov - Od devetih Jugoslovanov, so si štirje priborili pravico za nadaljnje borbe

DORTMUND, 2. — Z zmago moške ekipe nad Madžarsko s 5:1 in ženske nad Korejo s 3:2, sta si japonski namiznoteniški reprezentanci zagotovili prvi mesti v lestvici in si s tem priboril naslov svetovnega prvaka.

Ekipni vrstni red pri moških je torej sledeč: Japonska, Madžarska, Kitajska, Vietnam, Jugoslavija, Brazilija itd. Pri ženskah pa je Japonska na prvem mestu pred Korejo in Kitajsko.

Po popolnem zmagoslavju Japonske v konkurenci reprezentanc, se je začelo kvalifikacijsko tekmovanje posameznikov. Strokovnjaki soglasno menijo, da je med posamezniki največji favorit za prvo mesto edini nepremagani igralec v moštveni konkurenci Japonec Makurami. Ta pa bo imel zelo nevarna tekmeca v dosedanjem svetovnem prvaku Ogimuri in v umirjenem in zanesljivem Vietnamcu Le. Precej besede v borbi za prvo mesto bosta imela tudi Kitajca Vang Čuang Jao in Jung Hua Jang, medtem ko izmed evropskih igralcev pride v poštev le madžarski prvak Zoltan Berczik.

Samo štirje od osmih Jugoslovanov so včeraj premagali prve ovire. To so Teran, Vojko Markovič, Vogrinc in Haranzogo. Ostali pa so morali položiti orožje pred močnejšimi nasprotniki. Markovič I. je

Hrbud je moral kloniti

imel v borbi z najboljšim Kitajcem Vang Cun Jaom dobre izglede za zmago, toda v odločilnem momentu je popustil. Krasno se je branil, toda napravil je napako, da ni pravočasno prešel v napad. Zmago si je zapravil tudi Hrbud, ki je zaigral dobro šele v 3. in 4. setu, ko pa je bilo že prepozno.

Prijetno pa je presenetil mladi Teran, ki je s svojo napadalno igro nadigral Egipčana Favzija. Rezultati jugoslovanskih igralcev so sledeči:

Vogrinc - Rakell (Švedska) 3:1 (21:19, 21:23, 21:8, 21:13);
Markovič I. - Van Cum Jao (Kitajska) 2:3 (21:17, 18:21, 20:22, 22:20, 21:18);
Markovič II. - Wegrath (Avstrija) 3:1 (21:17, 15:21, 21:1?, 21:16);
Teran - Favzi (Egipt) 3:1 (21:18, 18:21, 19:21, 21:19, 21:1?);
Haranzogo - Hu (Kitajska) 3:2 (21:10, 18:21, 17:21, 21:1?, 21:16);
Franič - Negulesco (Romunija) 0:3 (9:21, 5:21, 9:21);
Hrbud - Cang Jung Ni? (Kitajska) 1:3 (15:21, 18:2?, 21:17, 20:22);
Uzorinac - Bubony (Madžarska) 1:3 (10:21, 17:21, 21:1?, 6:21);
Dolinar - Mellstroen (Švedska) 0:3 (17:21, 18:21, 22:24).

MODERNI PETEROBOJ

S. ANTONIO (Texas), 2. — Šest držav se je prijavilo za mednarodno tekmovanje v modernem peteroboju, ki bo od 3. do 7. maja v Fortu Sam Houston v Texasu. ZDA bodo morale braniti naslov svetovnega prvaka, ki so si ga priborile lani proti Mehiki, Argentini, Italiji, Nemčiji in Švici.

SAH

LINDAU, 2. — Po 7. kolu mednarodnega ženskega turnirja v Lindau sta v vodstvu Jugoslovanka Vera Nedeljkovičeva in Nemka Schalinski s 6 točkami.

* * *

HAMBURG, 2. — Pred koncem leta se bosta v Hamburgu pomerili reprezentanci Zahodne Nemčije in Sovjetske zveze. Dvoboj bo na 10 deskah.

Mladinski nogometni turnir FIFA

Italija, Bolgarija, Madžarska in Vzhodna Nemčija v polfinalu

Jugoslovanski mladinci klonili bolgarskim s 4:0

SOFIJA, 2. — Italija, Vzhodna Nemčija, Bolgarija in Madžarska so se plasirale za polfinalno tekmovanje na mladinskem nogometnem turnirju Mednarodne nogometne zveze.

Jugoslovanski mladinci so tudi danes občutili grenkost poraza. Rezultat je dovolj zgovoren tako, da je težko najti opravičila za poraz. Bolgarski mladinci, ki so Jugoslovane premagali s 4:0, so si s tem zagotovili mesto za nadaljnje tekmovanje. To je bila zadnja tekma jugoslovanskega moštva, ki je v svoji skupini zasedlo zadnje mesto.

V tekmi med Italijo in Romunijo, ki je bila v Stankedimitrovu, so Romuni prvi prišli v vodstvo, katerega so obdržali do konca prvega polčasa. Toda že v 3' drugega polčasa je Ferrario s kazenskim strelom izenačil. Po izenačenju, ki je Italiji zadostoval za plasiranje v polfinale, so mladi nogometaši zaigrali previdneje tudi zato, da ne bi zastonj trošili sil, ki jih bodo potrebovali v nadaljevanju turnirja.

Ostali rezultati so sledeči:

Skupina A: Plovdiv: Vzhodna Nemčija - Poljska 5:1 (2:0); Kuzanbik: Francija - ČSR 1:0 (1:0).

Skupina B: Stankedimitrovo: Italija-Romunija 1:1 (1:0); Dimitrovo: Anglija - Grčija 4:0 (0:0).

Skupina C: Sofija: Zahodna Nemčija-Nizozemska 1:0 (1:0).

Skupina D: Dimitrovgrad: Madžarska - Avstrija 0:0; Stara Zagura: Španija - Luksemburg 7:0 (4:0).

Naslednje tekme, ki veljajo za polfinale, bodo v soboto.

—«»—

ZA PRVENSTVO REZERV

Padova - Triestina 1:1 (0:0)

PADOVA, 2. — Rezervno moštvo Triestine je danes v tekmi s Padovo doseglo neodločen rezultat. Nogometaši obeh moštev so si bili v prvem polčasu enakovredni, zaradi česar ni prišlo do gola.

V drugem polčasu so domačini začeli ostro napadati, a Tržačani so se odlično branili ter prepuščali napadalcem možnost nepričakovanih protinapadov. Eden izmed teh se je zaključil z golom, ki ga je Clemente v 30' spravil neubranljivo v gol nasprotnikov. Toda le sedem minut kasneje je prišla za Tržačane, ki so že upali na zmago, mrzla prha: Bona je namreč pretresel mrežo gostov in s tem izenačil.

Triestina je nastopila v sledeči postavi:

Buggini, Modolo, Dudine; Rigonat, Merkuza, Rocco; Auber, Puia, Clemente, Comisso in Attilli.

Sodil je Moretti iz Verone.

—«»—

Danes trening Triestine jutri odhod v Rim

Prvo moštvo Triestine je tudi včeraj nadaljevalo s pripravami za nedeljsko tekmo. Igralci prvega moštva so v glavnem telovadili in si žogo podajali med seboj. Trening se je zaključil s streli na vrata.

Danes popoldne bodo trening zaključili in šele nato bo trener Trevisan sestavil postavo. Nogometaši bodo v soboto odpotovali v Rim, kjer jih v nedeljo čaka tekma z enajstorico Lazia.

KOLESARSTVO

LONDON, 2. — Svetovni prvak Ercole Baldini bo načeloval italijanskemu moštvu, ki se bo 19. t.m. udeležilo v Londonu kolesarskega troboja Velika Britanija - Luksemburg - Italija. V italijanskem moštvu bosta tudi Gastone Nencini in Vito Favero, v luksemburškem pa Gaul, Ernzer in Gillen.

* * *

BEOGRAD, 2. — Jugoslovanski zvezni kapetan Kosta Todorovič je določil kolesarje za dirko Berlin-Praga-Varšava in za dirko «Po Tunisu». Kandidati za «Berlin-Praga-Varšava» so: Levačič, Petrovič, Žirovnik, Šebenik, Vukojevič, Bajc in Židan, kandidati za «Po Tunisu» pa so: Valčič, Stupar, Šebelič, Hrovat, Traven, Milenkovič in Ciger.

* * *

NEAPELJ, 2. — Fausto Coppi bo prihodnjo nedeljo tekmoval na XXVI. krožni kolesarski dirki okoli Campanije. Znani kolesar bo načeloval ekipi «Tricofilina - Coppi», za katero bodo tekmovali tudi Boni, Gismondi, Cassano, Lunardi in Kazjanka.

Namizni tenis za novince in člane

Pripravljalni odbor slovenskih športnikov bo v aprilu priredil

NAMIZNOTENISKO TEKMOVANJE ZA NOVINCE IN CLANE

Tekmovali bodo posamezniki. Vpisnina 100 lir za vsakega tekmovalca, društva pa bodo doplačala še 300 lir ne glede na število igralcev, s katerim bodo nastopila.

Podrobnejša pojasnila v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška, kjer je tudi vpisovanje od 31. marca do 10. aprila.

Na osnovi rezultatov tega tekmovanja bo izvedena kategorizacija naših «mojstrov» bele žogice. Vabljeni k številni udeležbi.

BOKS

AUGUSTA, 2. — Bivši svetovni prvak srednje težke skupine Carmen Basilio je preteklo noč premagal s k. o. v tretji rundi mladega ameriškega boksarja Arleya Seiferja.

* * *

DALLAS (Texas), 2. — Roy Harris, ki je na lestvici NBA na šestem mestu boksarjev težke kategorije, je preteklo noč premagal po točkah v 12 rundah Donnija Fleemana (ZDA).

* * *

MILAN, 2. — Boksar Giancarlo Garbelli bo moral počivati 120 dni in se odpovedati vsakršnemu srečanju. Tako so sklenili zdravniki, ki so boksarja pregledali. Prepis diagnoze so poslali tudi Italijanski boksarski zvezi. Na podlagi te prepovedi Garbelli ne bo mogel nastopiti 19. t. m. v Vigorelliju proti Francozu Drillu.

* * *

GROSSETO, 2. — Emilio Marconi je pospešil priprave za dvoboj z Duilijem Loijem, ki bo 19 t. m. v Milanu in ki bo veljal za evropsko prvenstvo welter kategorije.

KOSARKA

LIEGE, 2. — Kombinirano moštvo košarkarjev Olimpije iz «Ljubljane» je osvojilo tretje mesto na mednarodnem turnirju z zmago nad domačim «Liegom» 52:45. Zmagal je «Antwerpen», ki je premagal Lech iz Varšave s 53:47.

PRIPRAVE ZA XVII. OLIMPIJSKE IGRE

Do sedaj 55 prijavljenih držav

RIM, 2. — Že 55 od 91 držav, ki so bile povabljene, je že poslalo prijave za XVII. olimpijske igre, ki bodo 1960. leta v Rimu. V zadnjih dneh so organizacijskemu odboru poslali svoje prijave ZSSR, Ceylon, Koreja, Irak, Severni Borneo in Antilski otoki.

Do sedaj se je prijavilo 54 držav za lahko atletiko, 46 za boks, 43 za plavanje, 41 za streljanje, 40 za kolesarstvo, 38 za jadranje in dviganje uteži, 37 za košarko, 34 za rokoborbo, 33 za sabljanje, 30 za veslanje, 29 za telovadbo, 28 za vaterpolo in konjski šport, 27 za hokej na travniku in 22 za moderni peteroboj. Gornje številke še niso dokončne. Za sedaj je dokončno samo število držav, ki bodo sodelovale na nogometnem turnirju. Olimpijski odbor je od 54 prijav sprejel le 50.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska tiskarski zavod ZTT - Trst

TONE RESEN

NAZAJ NI POTI

2.

«Ti si seveda razumela?»

«Sem. Bilo je malo prej. preden je diplomiral Dušan.»

«Vedel sem, kaj to pomeni. In sem odšel. Zdaj je to že daleč, zelo daleč... Ne vem če ima smisel govoriti o tem...»

Hotel je skreniti pogovor drugam. Toda ona je nadaljevala: «Štiri leta, je kar precej. Res pa je, da se vsega navadiš.»

Hitro je imel pripravljen odgovor: «Navadiš, da. Toda sčasoma si le zaželiš kaj drugega kot pa samo delo. Malce več prostega časa. Potem malo potovanja. In prijeten dom. In tako sem se vrnil.»

«Za zmeraj?».

«Da. Nimam se namena vrniti nazaj. Mislim se dokončno ustaliti doma. Sicer pa povej rajši ti kaj o sebi. Te lahko nekaj vprašam?»

Seveda mu je pritrdila. In tako jo je vprašal, kako živi, če je zadovoljna, srečna, kako je z njenim možem, otroki. Ko je omenil moža in otroke je videl, da jo je njegovo vprašanje spravilo v zadrego. Opazil je rahel drget na licu. In z resnim glasom, v katerem je bilo čuti malo grenkobe, mu je odgovorila: «Nimam otrok. In tudi poročena nisem...»

«Kako? Nemogoče?! Kaj pa je bilo vendar z njim? Ko sem odhajal... Malo po njegovi diplomi sta se imela vendar poročiti. Kaj se je zgodilo?»

«Šla sva narazen... Sicer pa nima pomena govoriti o tem. Govori rajši ti o sebi. Zdaj si zadovoljen, da si prišel domov. Zrel mož si postal. Zdaj si boš uredil tu dom...»

Zdaj je bil on tisti, ki je obrnil pogovor nazaj: «Dovoli, če smem vprašati kaj več. Saj sva bila nekoč prijatelja. In, če dovoliš, da se tako izrazim, tudi nekoliko rada sva se imela.»

«Res je. Toda tega je že toliko časa. In medtem se je toliko zgodilo.»

«Samo v tej sobi je ostalo vse pri starem. Še vedno je tamle v kotu klavir, po stenah iste slike. Tile naslanjači so prav isti in najbrž so tudi knjige tam na polici še vse stare.»

«Verjetno» je odgovorila tiho. In potem je dodala: «Samo mi smo se spremenili.»

«Malo prav gotovo. Toda ko gledam te znane predmete okoli sebe, ko gledam tebe, se mi zdi, da je komaj včeraj, kar sem se tu poslavljal od tebe. In komaj nekaj mesecev, kar smo praznovali tvoj enajndvajseti rojstni dan. Se spominjaš?»

«Kako, da se ne bi,» mu je sproščeno odgovorila.

«Meni bo ostal za vedno v spominu. Takrat si prvič srečala njega. In takrat se je začelo.»

«Res je, takrat se je začelo.»

* * *

Mlad študent, — Ciril mu je bilo ime, — svetlih, kodravih las, o katerem je bilo znano, da piše pesmi, pa se je kljub temu iz neznanih razlogov vpisal na pravo, je prijel čašo z vinom in se postavil na sredo sobe. Potrkal je s svinčnikom po čaši, da je zazvenela in zakričal:

«Silentium, gospoda. Tišino prosim. Tišino!»

In ko se je pisana družba deklet in fantov, samih mladih študentov, umirila, je nadaljeval: «Dovolite, da v imenu naše gostiteljice Tanje, predlagam, da preidemo k naslednji točki današnjega programa, in sicer k...»

«Plesu...» so zavpili vsi ostali. In črnolasi Marijan je brž skočil za klavir ter z vsemi prsti udaril po tipkah, da je zazvenel mogočen akord. Trikrat, štirikrat je zaporedoma udaril s prsti po tipkah, da je po sobi mogočno zadonelo, potem je na Cirilov znak utihnil. Ciril je izkoristil tišino ter nadaljeval: «Naša današnja slavljenka bo zdaj zaplesala prvi ples solo.»

Vsi so zaploskali. Tanja, v pisani svileni obleki, se je rahlo zavrtela. Njena razgreta lica so za spoznanje morda še bolj zardela. Že je gledala okoli, koga naj izbere za ples in iskala z očmi Stanka, ko je Ciril nadaljeval: «Tanja, prosim, izbiraj, kajti tudi nas srbe podplati.»

In vsi ostali so s klici jeli spodbujati Tanjo, da je pristopila k Stanku in se mu lahno priklonila.

Stanku je postalo nerodno.

«Prosim, Stanko,» je vabljivo spregovorila.

«Saj veš, da ne plešem. Prosim te...», se je branil.

«Toda danes moraš,» je vztrajala Tanja.

Več glasov hkrati je pritegnilo Tanji: «Danes morate, tovariš asistent.» Drugi pa so dostavljali: «Tako je, tako je,» in ploskali na vso moč.

Ni mu preostalo drugega, kot da se vda. Marijan je zdaj zaigral valček in par je okorno zaplesal v ozkem krogu.

«Le krepko, le krepko,» ju je spodbudil eden izmed študentov. Drugi pa so ju spodbujali s ploskanjem in s tem, da so s čevlji udarjali po podu. Ciril je zaključil častni krog in povabil še ostale k plesu. Niso si dali dvakrat reči in vsa soba se je na mah tresla od mladih plesalcev.

Stanko se je potil. Trudil se je na vso moč, toda ni mu šlo.

«Oprosti, prosim.»

«Nič hudega,» ga je potolažila. «Če hočeš, se umakneva. Tjale do vrat zapleševa...»

Proseče jo je pogledal. Skoraj neopaženo sta se izmuznila iz sobe ter se zatekla v kuhinjo.

«Dovoli, da se oddahnem,» jo je zaprosil. «Saj veš, da nisem za tako stvar.»

«No, no. Saj ni tako hudo. Sedi semkaj k meni.»

«Upam, da naju ne bodo prehitro pogrešali,» je dejal in sedel tesno k njej. «Po hiši naju menda ne bodo iskali?»

«Mislim, da ne,» je dejala in ga pogledala. «Stanko, si slabe volje? No, saj nisi hud, da sem povabila svoje kolege?»

«Ne. Niti najmanj. Samo jaz ne bi smel priti.»

«Lepo prosim. Samo enkrat na leto imam rojstni dan. Zato res ne smeš biti hud.»

«Saj nisem,» se je opravičeval.

Toda brž je nadaljevala njegovo misel: «Samo malce neprijetno ti je. Ti si asistent. Oni študentje. Sicer pa skoraj vse že poznaš.»

«Enega ali dveh nisem še nikoli videl.»

«Tistega s črnimi brki in črnimi lasmi. Tistega tudi jaz nisem poznala. Marijan ga je pripeljal. Jurist je. Dušan je ime. Lep fant...»

«Oho...»

«No, Stanko, ne smeš biti slabe volje,» ga je skušala potolažiti.

«Saj ne gre za to. Samo zdi se mi, da ne spadam v vašo družbo. Odveč sem Prav gotovo. Samo študentje, jaz pa...»

«Nikar ne bodi tako resen. Vedno tako zapet. Res je, da se pripravljaš na univerzitetno kariero, toda vendar. Daj, sprosti se. No, poglej me. Da, tako. In nasmehni se malo!»

Pogledal je v njene oči in moral se je nasmehniti. Rahlo sicer, toda nasmehnil se je. «Tanja, ti si ...» je dahnil.

In brž je pograbila za besedo: «Kaj sem?»

«Nič slabega nisem mislil. Saj veš, tako rad te imam.»

«Kako naj vem?» mu je odvrnila ona. «Za mene te zadnje čase sploh nimaš nobenega časa. Po cele dneve te ne vidim. Ko pa prideš k meni, se tako držiš. Kot zdajle na primer. No, Stanko, bodi malo dobre volje. Daj mi vsaj poljubček.»

Dal ji ga je in jo stisnil v objem. Toda prav takrat so se zaslišali na hodniku koraki. In takoj za njimi trušč vseh gostov. Tanja je skočila pokonci. Tedaj so se odprla vrata. In eden izmed študentov je zakričal:

«Oho... Tu sta! Tako pa se ne gremo.»

«Tako pa se nismo zmenili, Tanja,» je očitajoče dejal Ciril. «Ti zanemarjaš svoje goste. To ni lepo.»

«Tega pa ne,» se je branila Tanja. Toda to jima ni pomagalo. Med glasnim kričanjem in prerivanjem so ju spravili nazaj v sobo. In za kazen je morala Tanja z vsakim odplesati svoj ples.

* * *

On je bil tisti, ki je prvi spregovoril: «S tistim nesrečnim praznovanjem tvojega rojstnega dne se je začelo.»

«Da, toda prišlo je, kar je moralo priti,» mu je odgovorila.

«Ne vem, Tanja, ali ima smisel, opravičevati svoje ravnanje z usodo. Posebno ne danes, po nekaj letih.»

«Imaš prav. Oprosti.»

«Toda tedaj, ko sem zvedel za tvojo pot, sem bil zelo naiven. Nisem te znal držati. Preveč sem ti zaupal. Smejal sem se, če mi je kdo kaj rekel...»

(Nadaljevanje sledi)